

**PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
ILLYÉS GYULA GYAKORLÓISKOLA,
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
ÉS GYAKORLÓÓVODA**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Szekszárd

2013

„A leghosszabb úton is úgy kell elindulni, hogy megtesszük az első lépéseket”

Jövőkép

A Pécsi Tudományegyetem Illyés Gyula Gyakorlóiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Gyakorlóóvoda a jövőben erősíteni kívánja a nevelési-oktatási intézmények között megszerzett jó pozícióját.

Az intézmény elkötelezi magát amellett, hogy az intézményhasználók igényeit a lehető legszélesebb körben igyekszik feltárni és kielégíteni, ill. az eddigi elégedettséget megtartja, folyamatosan növeli.

Ennek érdekében a dolgozói kollektíva arra törekszik, hogy a szolgáltatások tekintetében bennünket értékeljenek a legjobbnak.

Olyan intézményben kívánunk élni és dolgozni, ahol a tárgyi környezet és az emberi kapcsolatok minősége emberbarát.

Küldetésnyilatkozat

„Ahogyan ma tanítunk, olyan lesz a holnap.”

/Szent-Györgyi Albert/

- Törekszünk arra, hogy az intézmény fennállása alatt elért jó színvonalú oktató-nevelő munkát megőrizzük.
- Odafigyelő, serkentő környezet megteremtésével biztosítjuk, hogy tanítványaink érdeklődésük, ambíciójuk szerint a lehető legtöbbet „hozhassák” ki magukból, és felkészültségüknek megfelelően tanulhassanak tovább.
- Olyan gyerekeket kívánunk nevelni, akik tisztelik az egyetemes emberi kultúrát, a természeti és társadalmi környezet védelmére törekszenek.
- Felelősek vagyunk a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődéséért.
- Az intézmény specialitásainak, programjainak szélesítésével, (komplex művészeti nevelés, sport, környezetvédelem) új művészeti ágak (báb, dráma, színjátszás) bevezetésével kívánjuk keresettségünket fokozni.
- Törekszünk az óvoda-iskola átmenet, az iskolai szocializáció megkönnyítésére, és a tanulási kedv fokozására.
- Fontosnak tartjuk a szülőkkel való jó és széleskörű kapcsolat megtartását munkánk erősítése érdekében, hiszen törekvéseink közösek.
- Céljaink elérése érdekében folyamatosan fejlesztjük a személyi és tárgyi erőforrásainkat.
- Tisztában vagyunk felelősségünkkel, hogy a jövő nemzedéket neveljük, s hogy nem tantárgyakat, tananyagot, hanem diákokat tanítunk, akik „gyerekből vannak”.
- Elvárjuk magunktól pedagógusoktól, hogy folyamatosan megújuljunk, fejlődjünk és törekedjünk a tökéletességre.
- Felelősek vagyunk a jövő pedagógus-nemzedék szakmai színvonalának emeléséért.

A) PEDAGÓGIAI PROGRAM

1. AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Az intézmény neve: Pécsi Tudományegyetem Illyés Gyula Gyakorlóiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Gyakorlóóvoda

Típusa: Többcélú, közös igazgatású közoktatási intézmény

OM azonosító: 036282

Székhelye: 7100 Szekszárd, Mátyás király u. 5.

Telephelyei: 7100 Szekszárd, Mátyás király u. 1.

Telefon: 74/528-336, 74/528-338

Fax: 74/528-337

Működési területe: Szekszárd város közigazgatási területe/városkörnyék települései

Fenntartója: Pécsi Tudományegyetem
(székhelye: 7633 Pécs, Szántó Kovács János u.1./b)

Jogállása: Pécsi Tudományegyetem önálló szervezeteként működő, szakmailag önálló intézmény, jogi személy

Gazdálkodása: Pécsi Tudományegyetem éves gazdálkodási tervében meghatározott intézményi előirányzatok felett teljes jogkörrel rendelkezik

Alapítás éve: Intézménytörténeti szempontból. iskola 1977
óvoda 1984
művészeti iskola 2000
közös igazgatású intézmény 2004

Alaptevékenysége:

- alapfokú oktatás
- német nemzetiségi kisebbséghez tartozók alapfokú általános iskolai oktatás
- nappali rendszerű, fogyatékkal élő gyermekek általános műveltséget szolgáló iskolai oktatása
- alapfokú művészeti oktatás
- általános iskolai napközis ellátás
- óvodai nevelés, iskolai életmódra felkészítés
- német kisebbségi kétnyelvű óvodai nevelés
- fogyatékkal élő gyermekek óvodai nevelése, iskolai életmódra felkészítése

Kiegészítő tevékenysége:

- oktatást kiegészítő egyéb tevékenységek
- logopédia, gyógytestnevelés
- oktatási célok, és egyéb feladatok
- gyermek- és tanulófelügyelet
- intézményi étkeztetés

2. HELYZETELEMZÉS

2.1. Az intézmény rövid története

A Gyakorló Általános Iskola 1977-ben Szekszárd város központjában, a Kaposvári Tanítóképző Főiskola Kihelyezett Tagozatának keretei között kezdte meg működését, két párhuzamos osztállyal 1-4. évfolyamig. Helyzete és fejlődése a gyermeklétszám és a hallgatói képzés változásával egyre erősödött.

1986-ban új, önálló 16 tantermes épületbe költözött. Jelenleg is itt végzi alap- és kiegészítő tevékenységét. Az 1-8. évfolyamon három párhuzamos osztályban folyik az oktató-nevelő munka, elsőtől-hatodik osztályig a főiskolai hallgatók gyakorlati képzése.

A Gyakorlóóvoda 1984-ben, az iskola szomszédságában lévő épületben kezdte meg működését. Jelenleg 6 csoportban folyik az óvodai nevelő munka.

Az Alapfokú Művészeti Iskolát 2000-ben hoztuk létre, ahol tánc és képzőművészeti tanszakon folyik az oktatás.

2.2. Az intézmény arculata

A Pécsi Tudományegyetem Illyés Gyula Gyakorlóiskolája 36 éve, a Gyakorlóóvoda 29 éve áll a szekszárdi közoktatás és a pedagógusképzés szolgálatában. A több mint három évtized nevelési irányzatai az intézményben tevékenykedő pedagógusok, az óvodai, és a tanítási gyakorlaton lévő hallgatók valamint a főiskola törekvései sajátos „gyakorlós” szellemiséget alakítottak ki.

Intézményünk a pedagógiai gyakorlat alkotóműhelye, hiszen kettős feladatát: a gyermekek korszerű oktatását-nevelését, valamint a pedagógusjelöltek képzését csak így láthatja el igazán. Mindezt az tette lehetővé, hogy a gyakorlók pedagógusai jól felkészült óvónők, tanítók és tanárok, akik szívesen vállalják a szakma kihívásait, a megmérettetést.

A pedagógusjelölt hallgatók képzésében kifejtett tevékenységünk hozzájárul hivatástudatuk elmélyítéséhez, személyiségük alakulásához, valamint ahhoz, hogy szakmailag jól felkészült pedagógusokká válhassanak.

Az óvoda 6 csoporttal működik, a gyermeklétszám 150, a csoportok létszáma 22-25 fő. Az óvodában vegyes életkorú gyermekekből szerveződött csoportok működnek. A különböző profilok, - hagyományörző, zenei, német nemzetiségi, környezetvédő, gyógytestnevelés, kommunikáció, - a sokszínűséget biztosítják, és lehetőséget teremtenek egy-egy terület elmélyítésére.

Iskolánk a hagyományos 8 osztályos iskolaszervezetben működik, délután napközivel, mely az 1-4. osztályokban osztályközösségre épül, a felső tagozatban tanulószobát/napközit biztosítunk. Az alapfokú művészeti oktatás a délutáni időkeretben működik 2000 szeptemberétől. Jelenleg 200 tanítványunk van képző-és iparművészeti, valamint tánc tanszakon.

Intézményünk tanulólétszáma közel 600 fő, a tanulócsoporthoz száma 24, napközis csoportunk 14 van.

Az induló első osztályaink programját az iskola profilja határozza meg. Az 1997/98-as tanévtől belépő első osztályaink az alábbi specializációval indulnak:

- angol - informatika
- úszás - idegen nyelv (angol-német)

- kisebbségi nyelv (német)

2008/09-től a következő profilok indulnak:

- angol - informatika
- úszás - idegen nyelv (angol)
- művészeti nevelés - idegen nyelv (német)

Intézményünk a város és városkörnyék gyermekeit fogadja

2.3.A szülők igényei

A szülők körében végzett közvélemény kutatás egyértelműen mutatja, hogy a szülők gyermeküknek jó légkörű, kulturált, esztétikus, korszerűen felszerelt óvodát-iskolát és nagy tudású, empatikus pedagógus-személyiségeket kívánnak. Elsődlegesnek tartják, hogy gyermekük egészséges, őszinteségen és bizalmon alapuló légkörben sajátítsa el azt az ismeretanyagot, amely megalapozza a képességei szerinti továbbhaladást.

A szülők nagy része igényli gyermekének az egésznapos ellátást. Ennek oka a szülők munkarendje, valamint az iskolai ismeretszerzési technikák ismeretlensége, így a szülők nem igazán tudják biztosítani a gyermekükkel való rendszeres és célravezető foglalkozást. Igénylik segítségünket (vagy külső szakemberét) gyermekük fejlődésével, nevelésével, képességfejlesztéssel kapcsolatos problémáik megoldásában.

3. A MUNKAVÉGZÉS FELTÉTELEI

3.1. Személyi feltételek

A gyermeklétszám változásának megfelelően, az intézmény értékrendjének kialakulásával párhuzamosan alakult a tantestület létszáma és összetétele. Az utóbbi években az iskolában főleg friss diplomás, fiatal pályakezdő kollégákat alkalmaztunk.

Összetételét tekintve kialakult az intézmény viszonylag stabil tantestülete, mely jelenleg 70 pedagógusból, pszichológusból, szociális munkásból és pedagógiai asszisztensből áll, közülük 33 szakvezető. A nevelőtestület közel 80%-a legalább 20 éves szakmai gyakorlattal rendelkezik. A pedagógusok közül 12 fő óvodapedagógus, 31 fő főiskolai végzettségű tanító, 20 fő főiskolai végzettségű tanár, 3 fő egyetemi végzettségű tanár. 25 pedagógus két vagy több diplomával rendelkezik.

Az intézményben 6 szakmai munkaközösség működik, ezek tevékenységét a pedagógusok által választott munkaközösség vezetők irányítják.

A közoktatási feladatok ellátásában a pedagógusok mellett 6 dajka, 3 technikai dolgozó, egy gondnok és egy iskolatitkár tevékenykedik.

3.2. Tárgyi feltételek

Az iskola 10.944 m²-es telken fekszik. Alapterülete a tornateremmel együtt 4.432 m²

Jelenleg iskolánkban 29 tanterem található, ebből 2 informatika és egy technika szaktanterem, valamint 2 nyelvi terem, egy fejlesztőszoba szolgálja az oktatást.

Iskolánk 11 interaktív táblával, 5 projektorral, 20 laptoppal rendelkezik. Minden tanteremben van írásvetítő.

Az intézmény könyvtára önálló, 100,98 m²-es helyiség. A könyvtári állomány 15000 könyvtári egység, mely nem hagyományos információhordozókkal és számítógépes katalógussal, valamint számítógépekkel, internet hozzáféréssel rendelkezik.

Tornatermünk mérete lehetővé teszi két tanulócsoport egy időben történő foglalkoztatását. Az iskola épületét játszó és sportudvar veszi körül.

Az óvodai telek 5964 m², a beépített terület 1191 m². Az óvodaudvaron korszerű játékok vannak, az épületben hat csoportszoba, 1 óvónői, 1 logopédiai és 1 védőnői szoba szolgálja a nevelő-oktató munkát.

A tárgyi feltételeket összegezve kimondható, hogy intézményünk az oktatáshoz szükséges informatikai, audio-vizuális és sporteszközökkel, szemléltető eszközökkel jó szinten rendelkezik.

Az épületeket az elmúlt 10 évben önerőből folyamatosan felújítottuk, korszerűsítettük.

3.3 Egyéb tényezők

3.3.1. Környezeti hatások

A 2000/2001-es év változásai és a minőségfejlesztő program (COMENIUS 2000) keretében végzett felmérések alapján a munkánkat leginkább

veszélyeztető körülmények:

- kölségvetés korlátai
- a központi gazdasági ügyintézés lassúsága, hiányosságai
- a felszerelések, eszközök hiánya, ill. pótlásának nehézsége
- a pedagóguspálya presztizsének csökkenése, ill. ennek következtében a hallgatói színvonal egyre romló szintje
- a társadalmi változásokból adódó értékeltolódás miatti nevelési nehézségek

segítő lehetőségek:

- a szülőkkel eddig kialakított kapcsolat erőssége
- pályázati lehetőségek kihasználása
- az intézményi PR. tevékenység fejlesztése
- szakmai kapcsolat erősítése a közoktatási intézményekkel, a szakszolgálatokkal, az egyetem és az ország többi gyakorlójával

3.3.2. Erősségeink és gyengeségeink

Erősségeink:

- jó színvonalú nevelő-oktató munka
- a gyerekek igényeit figyelembevevő programok, tanórán kívüli foglalkozások
- idegen nyelvek, informatika, úszás oktatás és a művészeti képzés lehetősége
- beilleszkedést segítő gyermeki és pedagógus magatartás
- továbbtanulásra való felkészítés
- innovációs tevékenységek

Gyengeségeink:

- gyermekétkeztetés minősége
- viselkedés terén előforduló hiányosságok
- kreativitás, dinamizmus terén megnyilvánuló hiányosságok

Helyzetünk javítása érdekében törekszünk az eredményeink megtartására, fejlesztésére és a gyenge pontok „átfordítására”.

4. AZ INTÉZMÉNY HAGYOMÁNYAI

A tanítási órán kívül szervezett programok-a képességfejlesztés, felzárkóztatás-szorosan kapcsolódik a tanórákon folyó oktató-nevelő munkához. Ezek különböző differenciált képességfejlesztő foglalkozások, ill. tantárgyakhoz kapcsolódó szakkörök.

A programok másik csoportja hazánk és a szűkebb lakóhely megismerésével, a tanulók látókörének szélesítésével, kulturális és esztétikai neveléssel foglalkozik. Ilyenek a szülők igényei alapján szervezett kerékpár-és gyalogtúrák, múzeum és színházlátogatások, hangversenyek, valamint a téli és nyári táborok.

Elképzeléseink szerint, hagyományteremtő szándékkal minden tanévben (2012-től) bemutatkozunk a tehetséggondozásban résztvevő tanulók kutatómunkáival a szülők, pedagógusok, szakemberek előtt.

A farsangi szezonban kerül sor a gyerekek, valamint a szülők és pedagógusok közös báljára.

Az „Ovi-Suli” programja egész tanévben folyamatos. Ennek során az érdeklődő szülőket tájékoztatjuk az oktató-nevelő munka sajátosságairól. A gyerekeknek sport, manuális és játékos foglalkozásokat szervezünk, a szülőknek pedig szakmai előadásokat. Ilyen alkalmakkor megismerkednek az iskolai környezettel és a leendő első osztályos tanítókkal.

<i>Hónap</i>	<i>Esemény</i>	<i>Érintett kör, felelős</i>
szeptember	Új ovisok érkezése Tanévnnyitó ünnepély Elsősök fogadása „OVI-SULI” „ÁTHIDALÓ”program, tanév során folyamatos	óvónők 4.osztályok elsős tanítók tantestület
október	Aradi vértanúkra emlékezünk Október 23 Szecska avató	osztályonként 6.osztályok DÖK
december	Óvodai télapó ünnepség Iskolai télapó ünnepség Óvodai karácsony Iskolai karácsony, karácsonyi vásár	egész óvoda osztályonként minden csoport tantestületi megbeszélés szerint
január	Félév zárása	tantestület
február	Sí tábor Farsang az óvodában Farsang az iskolában Iskolai szülők-nevelők bálja A kommunizmus és egyéb diktatúra áldozatainak emléknappja (febr. 25.)	jelentkezők számára óvónők 1.-4.,5.-8. osztályok tantestületi megbeszélés szerint osztályonként

március	Március 15-e az oviban Március 15. iskolai ünnepély	óvónók 5. osztályok
április	Föld napja (április 22.) Magyar Nyelv hete rendezvényei a város- városkörnyék tanulóinak Holokauszt emléknapi (ápr. 16.)	főiskolai hallgatók humán munkaközösség, tanítók osztályonként
május	Anyák napja Gyermeknap az oviban „GyakorJók” tehetségnapi	csoportonként, osztálykeretben óvónók tehetség gondozásban résztvevő pedagógusok
június	Nemzeti összetartozás napja (jún. 4.) Gyakorló Iskolai Napok Iskolai szintű sportnap Év zárása Évzáró, ballagás Művészeti iskolások vizsgái	osztályonként DÖK testnevelők tantestület 7. osztályosok, 2. osztályosok művészeti vezetők
	nyári táborok	DÖK vezető és alsós kollégák

5. A KAPCSOLATTARTÁS RENDJE

5.1. Belső kapcsolatok

- Az intézmény különböző közösségeinek tevékenységét az intézmény vezetője fogja össze. Kapcsolattartás formái az értekezletek, fórumok, tanácskozások, nyílt napok, fogadóórák, szülői értekezletek.
- A vezető és a helyettesek az általunk kialakított munkamegosztás alapján, személyes és állandó kapcsolatot tartanak a munkaközösségek, és az egységek képviselőivel.
- A Vezetői Tanács az aktualitásoknak megfelelően, de lehetőség szerint kéthavonta ülésezik, ahol az esedékes feladatokról konzultálnak és véleményt nyilvánítanak.
- Diákönkormányzat pedagógus vezetője tartja a kapcsolatot az iskolavezetéssel, s ő képviseli a diákok érdekeit.
- A szülők a jogaik és kötelességeik gyakorlására munkaközösséget hozhatnak létre. A képviselőivel az intézmény vezetője tartja a kapcsolatot. Évente (lehetőség szerint) legalább háromszor tanácskoznak.
- A szülők és a pedagógusok kapcsolattartási lehetőségei:
 - szülői értekezletek (évente 3-szor)
 - fogadóórák (évente 3-4-szer)
 - nyílt napok
 - iskolai ünnepélyek, rendezvények
 - információk a szülői faliújságon keresztül
 - gyermekvédelmi intézkedések kapcsán

-8. osztályosok szüleinek pályaválasztási tájékoztató

-leendő első osztályosok szüleinek az „Ovi-suli” programja

-leendő óvodásoknak a „Lépegető”

- Az iskolai és az óvodai egységek kapcsolatot tartanak az „Ovi-suli” program keretében. A nagycsoportos gyerekek megismerik az iskolai életet, rendszeres sport, technikai, számítástechnikai és irodalmi foglalkozások keretében.
- A fenntartó és az intézmény közötti kapcsolattartás területei, információk átadása, egyeztetés szakmai és gazdasági kérdésekben. A színvonalas gyakorlati képzés érdekében együttműködik a módszertant oktató tanárokkal, a tantárgypedagógusokkal és a szakfelelősökkel. Félévenként koordinálásra kerülnek a feladatok, melyeket a gyakorlati képzés programjában rögzítünk.

5.2. Külső kapcsolatok

- A középiskoláknak igény szerint lehetőséget adunk, hogy bemutatkozzanak tanulóinknak és szüleinek, ill. ajánljuk az iskolák által nyújtott nyílt napok lehetőségét.
- Az Eötvös Pedagógiai Szolgáltató rendszeresen tájékoztat programjairól, így bekapcsolódhatunk az általuk szervezett pedagógus továbbképzésekbe. Az intézmény vezetői és a szaktanácsadók tartják a kapcsolatot a munkatársakkal.
- A közművelődési intézményekkel szabadidő-szervező tartja a kapcsolatot. Informálja a kollégákat a lehetőségekről, ill. szervezi a részvételt a programokon.
- A Kisebbségi Önkormányzatokkal a kapcsolattartás eseti, a kölcsönös tájékozódást és a tájékoztatást szolgálja.
- Sportegyesületekkel az iskola vezetője és a testnevelés munkaközösség vezetője tartja a kapcsolatot. Segítséget nyújtanak a gyermekek sportprogramjainak szervezésében, a sportversenyek lebonyolításában. Sportegyesületekkel együttműködési megállapodásunk van a tanulóink edzéséről.
- A Nevelési Tanácsadó és a Szakértői Bizottság az iskola nevelési feladatainak megoldásában segít, a kapcsolattartás eseti, az iskola kezdeményezésére jön létre.
- Egészségügyi ellátást az óvodaorvos, az iskolaorvos és a védőnő biztosít. Az intézmény előzetes egyeztetés mellett megteremti a kötelező szűrővizsgálatok feltételeit. A kapcsolatot az intézmény vezetői és az iskolatitkár tartja.
- A gyermekjóléti szolgálattal és az önkormányzat szociális bizottságával a szociális munkás tartja a kapcsolatot. Veszélyeztető tényező észlelése, ill. szociális hátrány miatt segítségnyújtást kezdeményez.

6. A PEDAGÓGIAI MUNKA ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI

*„Senki sem követhet el nagyobb hibát,
mint az, aki azért nem tesz semmit,
mert csak keveset tudna tenni.”*

/Edmund Burke/

6.1. A nevelő–oktató munka alapelvei

Az intézmény alapvető céljainak megvalósításához az oktató-nevelő munkában szükség van az alábbi pedagógiai alapelvekre:

- Önálló ismeretszerzés igényének és egyéni, hatékony tanulási módszereknek a kialakítása.
- A tudatosság, rendszeresség, fokozatosság elvére támaszkodva a személyes tapasztalatszerzés, és a gyermeki öntevékenység biztosítása.
- Hazánk kultúrájának, hagyományainak, történelmi emlékeinek megismerése, megőrzése, tiszteletben tartása.
- Demokratikus magatartásformák, pozitív személyiségjegyek kialakítása.
- A környezetvédelem lehetőségeinek megismerése és gyakorlása, környezetkultúra fokozása.
- Az egészséges életmód megalapozása, az egészségvédelem technikájának elsajátítása.
- A természeti és társadalmi környezet esztétikumának megismerése, a vizuális műveltség kialakítása.
- Az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok tisztelete, értékmegőrzés, a kommunikáció művészi formáinak megismerése.

6.2. Az intézmény céljai

Az intézmény célrendszerének meghatározásakor alapvető szempont volt a gyerekek, a szülők igényeinek, szükségleteinek figyelembevétele.

- A gyermekek manipulatív és képi gondolkodásának megfelelően tapasztalati ismeretszerzés, tevékenységközpontú tanítási stratégia alkalmazása.
- Az indulási hátrányok csökkentése, az esélyegyenlőség biztosítása, a szocializáció segítése, a hátrányos helyzetű gyerekek problémáinak orvoslása.
- Az intézmény átfogó célkitűzése egy gyakorlatias, alkalmazható, önmegvalósítást szolgáló nevelés-oktatás a tevékenységek valamennyi területén. Ennek megfelelően alapcélunk egy olyan intézmény megteremtése, mely a társadalmi igényeknek megfelelő, modern, naprakész ismereteket nyújt.
- Olyan személyiségjegyek és magatartásformák kialakítására törekszünk, amelynek birtokában a gyermekek képesek lesznek érdekeik felismerésére és érvényesítésére. Az elfogadott szabályok betartását segítő légkör kialakítása biztosítja.
- A természeti és társadalmi környezet értékeinek felismertetése, tisztelete, megóvása.
- Pozitív iskolamotiváció megtartása és erősítése a tanulás terén.
- Egyéni képességek maximális kihasználása.
- Az iskolai könyvtár széleskörű forrásközponttá fejlesztése az önálló ismeretszerzés, az olvasásfejlesztés, a csoportos és egyéni tanulási technikák hatékonyabbá tétele érdekében.
- Jó alapok biztosítása a továbbtanuláshoz, a középiskolás élethez.
- Kultúrált, önálló véleményalkotás képessége önmagáról, a társairól, környezetéről, a világról.

- Életkornak megfelelő önfegyelem, felelősségérzet kialakítása.
- Elméleti ismereteiket alkalmazni tudó, alapvető pedagógiai érzékkel és felelősséggel rendelkező pedagógusjelöltek képzése.

6.3. Feladatok

- Differenciált foglalkozás, csoportbontás a hatékony tanulás-tanítás érdekében.
- A gyermekek életkori sajátosságaihoz, értelmi képességeihez fejlettségéhez igazodó módszerek, eljárások alkalmazása.
- Az indulási hátrányok csökkentése érdekében, a tudás megszerzését és alkalmazását szolgáló pedagógiai eljárások mellett szükség van a részképesség problémák gyors felismerésére és preventív kezelésére.
- Szeretetteljes, megértő, segítő légkör biztosítása.
- Pozitív viselkedési normák betartatása a neveltekkel, a személyes példa erősítése.
- Megismerési és gyakorlási lehetőség biztosítása a természeti és a társadalmi környezet megtapasztalására.
- Az egyéni problémával küzdő gyermekek beilleszkedésének, elfogadásának segítése.
- A könyvtár, mint kommunikációs központ segíti, hogy a gyerekek az információhordozók hatékony használóivá váljanak.
- Az intézményhasználók jogos igényeinek figyelembevétele.
- Tanórán kívüli foglalkozások biztosítása a széleskörű ismeretszerzés segítésére.
- Kapcsolat erősítése a szülőkkel a nevelés hatékonyabbá tétele érdekében.
- A hallgatók megismertetése az óvodai-iskolai élet különböző területeivel, változatos nevelési-oktatói módszerekkel. Pedagógiai gondolkodásmódjuk gyermekközpontúvá formálása.

6.4. Eszközök, eljárások

- A kötelező tantárgy és ismeretanyagon túl az intézmény profiljának megfelelő választási lehetőség biztosítása: idegen nyelvek, informatika, úszás, ovis-torna, gyógytestnevelés, hagyományörzés, művészeti képzés.
- Tanórán kívüli foglalkozások szervezése a felzárkóztatás és a tehetséggondozás érdekében.
- Diákönkormányzat működésének biztosítása, segítése.
- Hagyományos ünnepeink, programjaink színvonalas megrendezése.
- Sportolási és egyéb szabadidős tevékenységek biztosítása.

6.5. A kompetencia alapú oktatással kapcsolatos feladataink

Óvodai nevelés

Az óvodában komplex nevelés folyik. A komplexitás új típusú megközelítése olyan tudástartalmakat, képességeket és attitűd elemeket tartalmaz, amelyek használata szükségszerűvé vált a nevelés továbbfejlesztése érdekében.

- Célok:
 - az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentessé tétele
 - a befogadó pedagógia alkalmazása
 - az érzelmi-erkölcsi nevelés fontosságának erősítése
 - gyermekközpontúság előtérbe helyezése

- a képességfejlesztés, komplexitás megvalósítása
- Feladatok: -a személyiség széleskörű fejlesztése
 - a gyermek magával hozott tapasztalatainak, tudásának felhasználása a fejlesztésben
 - tapasztalatba ágyazott képességfejlesztés
 - sokszínű módszerkínálat
 - rendszeres látásmód kialakítása

Iskolai nevelés

A kompetenciafejlesztés feladatait nem tanévekben, hanem folyamatokban értelmezzük, mely esélyt teremt a tanulók kulturális, képességbeli és tanulási különbségeinek kezelésében. Ez minőségi elmozdulást hoz, mellyel megelőzhető a lemorzsolódás és a szegregáció.

A tevékenységrendszer a tapasztalatszerzésre épülő megismerést, a kooperatív tanulási technikákat és az egyéni fejlettséghez igazodó differenciált fejlesztést preferálja.

- A szövegértési-szövegalkotási kompetencia fejlettségi szintje meghatározza a tanulási képességeket, az információk birtoklását, a társadalmi beilleszkedést, a felnőtt lét minőségét.
- Célok:
 - az érzelmi-erkölcsi nevelés fontosságának erősítése
 - gyermekközpontúság előtérbe helyezése
 - a képességfejlesztés, komplexitás megvalósítása
- Feladatok: -a gyermek magával hozott tapasztalatainak, tudásának felhasználása a fejlesztésben
 - tapasztalatba ágyazott képességfejlesztés, tevékenységközpontúság
 - módszertani szokásosság biztosítása
 - rendszeres látásmód kialakítása
 - változatos munkaformák alkalmazása, differenciálás
 - kommunikációs képességek hatékony fejlesztése
- A matematika kompetencia terület a gondolkodási képességek fejlesztését célozza meg, az ismeretekre támaszkodva a rendszerező és kombinatív képességek, a deduktív és induktív gondolkodás fejlesztése kerül előtérbe.
- Célok:
 - a kooperatív tanulási technikák alkalmazása
 - a tévedés és a vita lehetőségének biztosítása
- Feladatok: -a játék és az eszközhasználat biztosítása
 - gyakorlat közeli problémák megoldása
 - képességfejlesztés fókuszba helyezése
 - változatos módszerek alkalmazása az ismeretsajátítás során
- Az idegen nyelvi kompetencia fejlesztése a használható, eszközjellegű nyelvtudás megszerzésére irányul.
- Célok:
 - kommunikatív kompetencia fejlesztése
 - idegen nyelvi környezetben való eligazodás biztosítása
- Feladatok: -korszerű, tevékenységekre épülő idegennyelv-oktatás módszertanának használata

- nyelvi készségek együttes fejlesztése
- eszköz jellegű nyelvhasználat kialakítása
- Az életpálya építési kompetenciák megszerzéséhez a képességek, ismeretek és attitűdök fejlesztését tartjuk a legfontosabbnak.
- Célok:
 - a gyermekek tisztában legyenek saját képességeikkel
 - meg tudják fogalmazni jövőjükkel kapcsolatos elképzeléseiket
- Feladatok:
 - képességek fejlesztése*-önellenőrzés, kooperáció, normakövetés, alkalmazkodás, célmeghatározás, tudatos választás, saját teljesítőképeség meghatározása
 - ismeretek*-szerepismeret, cél-és feladat ismeret, normaismeret, körülményekhez való igazodás, önismeret, a követelmények eléréséhez való tudás ismerete
 - attitűdök alakítása-önkontroll, szolidaritás, segítőkészség, kudarc-tűrés, kitartás, együttműködés, önérték érvényesítés, céltudatosság, pontosság, szereppel való azonosulás
- Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák hosszú idő alatt, lassan kialakuló attitűdökből és képességekből épülnek fel, s nagyon sokféle terület ismereteleleit olvasztják magukba. Formálódásuk nem kapcsolódik közvetlenül az iskolához, de a céltudatos pedagógiai munka nagymértékben hozzájárul a fejlődésükhöz.
- Célok:
 - önismerettel kapcsolatos kompetenciák fejlesztése
 - a szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív képességek fejlesztése
- Feladatok:
 - együttműködés szabályainak megismertetése
 - empátia, szolidaritás, tolerancia fejlesztése
 - egymás iránti figyelem kialakítása
 - konfliktusok kezelésének megtanítása

7. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL ÉS KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOK FELADATOK

A demokratikus intézmény működését a magyar alkotmányban, valamint az emberi és gyermeki jogok chartájában rögzített értékek szabják meg.

A gyakorlóintézmény pedagógiai gyakorlatában az értékek egyensúlyára törekedve öt csoportot határoztunk meg:

- A biológiai lét értékei (az élet tisztelete, az egészség értéke,)
- Az „én” harmóniájára vonatkozó értékek (önismeret, önmegvalósítás, önművelés)
- A társas kapcsolatokra vonatkozó értékek (tisztelő, szolidaritás, szeretet, tolerancia)
- A társadalmi eredményességre vonatkozó értékek (tanulás, problémaérzékenység, kreativitás, szellemi igényesség,)
- A humanizált társadalom-és világkép értékei (az emberi jogok, a hazai és egyetemes emberi kultúra értékeinek tisztelőben tartása,)

Az intézmény kiemelt pedagógiai törekvése az alapvető erkölcsi, etikai értékek közvetítése, amelyek az énkép kialakításának nélkülözhetetlen eszközei.

A tolerancia, a kölcsönös tisztelet fejlesztése és kialakítása megkívánja, hogy túllépjük a tantárgyi kereteket. Az óvodai-iskolai élet - mint a társadalom mikrostruktúrája - megtanítja a neveltek számára a demokratikus elvek tiszteletét, a konfliktusok hatékony elemzését és a különböző konszenzusteremtő technikák gyakorlását. A tanulók ezáltal képessé válnak a felelősségteljes gondolkodásra, a logikus érvelésre, melyek alapvető elemek a demokratikus attitűdök kialakítása szempontjából.

A gyermekeket adottságaikhoz, képességeikhez és lehetőségeikhez mért feladatokkal segítjük önismeretük, önérvényesítésük kialakítása érdekében.

A diákönkormányzat munkája, a közös rendezvények, programok, táborok segítik mindezek kialakulását, mert olyan környezetet teremtenek, amelyben a közösség visszajelentő mechanizmusai korrigálják a célszerűtlen személyiségvonásokat, és erősítik a pozitívakat.

Az óvodai-iskolai környezet, mint élettér, a mindennapos testedzés lehetősége, az úszás-oktatás biztosítja az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést.

Az eredendően természetkedvelő, a természet szépségeire, értékeire rácsodálkozó gyerekek könnyen válhatnak környezetszennyezővé, ha más értékrendet tanúsító gyerekek ill. felnőttek negatív mintái érvényesülnek. Ezért nagyon fontosnak tartjuk a gyerekek figyelmét felhívni a fogyasztói társadalom környezeti ártalmaira, szemléletüket pozitív irányba formálni, és bevonni őket a környezetvédelmi munkába. Minderre azért van szükség, mert a modernizáció hatására kialakult életstílus az egyik legfőbb oka az ember által elkövetett környezetrombolásnak.

A szűkebb környezet megóvására nevelés lehetővé teszi, hogy tanulóink felnőttként felelősségteljesen vegyenek részt a köz ügyeinek intézésében, és óvják, ápolják környezetüket.

7.1. A személyiség-és közösségfejlesztést szolgáló tevékenységek

7.1.1. Beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítése

- A család értékrendjének, az intézményhez való viszonyának, és a gyerekével szembeni elvárásoknak a megismerése.
- A gyerek munkához, környezethez, önmagához való viszonyának megismerése.
- Információgyűjtés foglalkozásokon, szabadidőben, szülőkkel, diákközösségekkel folytatott beszélgetések során.
- Az adott szituációból és a személyiségből adódó okok feltárása.
- Folyamatos kapcsolattartás a szülővel és a szakemberekkel.
- A pedagógusok munkáját fejlesztő pedagógus és szociális munkás segíti ezen a téren.
- Magatartási probléma, tanulási nehézség esetén az azonos gyermekközösséggel foglalkozó nevelők a megbeszélés alapján egységes elveket képviselnek.

7.1.2. A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése

- Hatékony képességfejlesztés a foglalkozásokon differenciálással valósul meg.
- Egyéni és csoportos tehetséggondozó program működtetése.
- Kíváncsiságot, érdeklődést, teljesítmény iránti motivációt, kreativitást felkeltő tevékenységek biztosítása.

- A könyvtár, mint pedagógiai eszköztár biztosítja a forrásokat az önálló ismeretszerzéshez, egyúttal lehetővé teszi az információhordozók hatékony és széleskörű használatát.

7.1.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

- A kudarc okainak kiderítése a fejlesztő pedagógus, ill. a nevelési tanácsadó segítségével.
- Részképesség probléma esetén egyéni foglalkozással oldjuk meg a fejlesztést pedagógus – logopédus - fejlesztő pedagógus bevonásával.
- Ismerethiány esetén felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk.
- Lelki eredetű tanulási kudarcok leküzdésére elfogadó, megértő légkört biztosítunk.

7.1.4. A gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

- Elsődleges feladatunk a gyermeki jogok biztosítása, betartása, biztonságot és védelmet nyújtó környezet kialakítása. A gyermek- és ifjúságvédelem a tantestület valamennyi tagjának, de különösen az osztályfőnököknek, az óvónőknek és a szociális munkásnak a feladata.
- Elsődleges és meghatározó feladatunk a megelőzés, hogy a gyermek életkörülményeiben történt változásokat, problémákat mielőbb feltárjuk és jelezzük az illetékeseknek.
- Pedagógiai eszközökkel – személyes odafordulás, beszélgetés, a közösség általi elfogadtatás, felzárkóztatás stb. – segítjük a szocializációt, a kudarcok csökkentését. A hátrányos helyzet ill. a veszélyeztetettség feltárása után intézkedésünk az okok megszüntetésére irányul.
- Igen lényeges a szülők, a közvetlen környezet meggyőzése és segítése a problémák megoldásában, hogy a „speciális” helyzetű gyermek meg tudjon felelni a követelményeknek.
- Együttműködünk az óvodaorvossal, iskolaorvossal, a védőnővel és a hatóságokkal a gyermek védelme, segítése érdekében.

7.1.5. A szociális hátrányok enyhítése

- A szociális hátrányok felderítése elsősorban az óvónők, az osztályfőnök feladata, segítséget kérhetnek a szociális munkástól.
- Tankönyvvásárlást a központilag biztosított összeggel csökkentjük.
- Szociális ellátást, napközit, gyermekétkeztetést biztosítunk a szülői igényeknek megfelelően.

7.1.6. A tanulók intézményi döntési folyamatban való részvétele

A DÖK a nevelőtestület véleményének kivételével dönt

- a saját működéséről
- hatáskörének gyakorlásáról
- egy tanítás nélküli munkanap felhasználásáról
- tájékoztatási rendszer működtetéséről
- az intézmény által biztosított anyagi eszközök felhasználásáról

7.1.7. Egészségfejlesztés

- Célunk, hogy tanítványainknak olyan ismereteket nyújtsunk, megküzdési stratégiákat tanítsunk melyek segítségével el tudják utasítani a testi-lelki egészségüket veszélyeztető szerek (drog, alkohol, dohányzás) és eszközök (játékgép, számítógép) használatát.
- Osztályfőnöki órák, tanórán kívüli foglalkozások keretében, mentálhigiénés szakember bevonásával személyiségfejlesztő csoporttréningeket tartunk.

7.1.8. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátítása osztályonként a délutáni foglalkozások keretében valósul meg.

Alsó tagozat:

- veszélyhelyzetek felismerése, megelőzése
- egyszerűbb sérülések felismerése, ellátása
- segítségkérés formái
- elsősegélycsomag tartalmának megismerése

Felső tagozat:

- az alsótagozatos anyag kibővítése
- baleseti helyzet értékelése
- mentőhívás módja

7.2. Az óvodai nevelés speciális feladatai a személyiség-és közösségfejlesztés területén

7.2.1. Közösségi életre történő felkészítés

7.2.1.1. Napirend:

Tág időkerettel, rugalmas napirenddel, a gyermeki szükséglethez igazodva.

7 ⁰⁰ -10 ¹⁵	Játék, folyamatos étkezés, a tanulási folyamat kezdeményezése, mindennapos testnevelés.
10 ¹⁵ -13 ⁰⁰	Levegőzés, séta, kirándulás, étkezés
13 ⁰⁰ -14 ³⁰	Pihenés
14 ³⁰ -17 ⁰⁰	Folyamatos ébredés, étkezés, játék, szabadon választott tevékenység.

7.2.1.2. Kirándulások

Kirándulásokat a szülők kérésére, kezdeményezésére, és a segítségükkel szervezünk.

Ilyen együttlétek alkalmával erősödnek a gyermekek kapcsolatai, együttműködésük során pozitív viszonyulások alakulnak ki, amelyeket mintakövetés útján sajátítanak el. Közös megfigyelést, gyűjtést végzünk, közben meghallgatjuk a társak véleményét, tapasztalatát, gondolatát. Kirándulások alkalmával törekszünk arra, hogy különböző tevékenységeket, munkafázisokat kapcsoljunk össze.

7.2.2. A gyermekek differenciált fejlesztése

7.2.2.1. Óvodai csoportban történő fejlesztés

Az egyéni fejlődési ütemhez igazodó differenciált képességfejlesztés az óvodába érkezéstől az óvoda elhagyásáig folyamatos.

Tanulási képességek kibontakozását elsősorban a gyermek pszichikus teherbíró képessége befolyásolja. Differenciált nevelés során azt a természetes utat járjuk végig a gyermekkel, amelyet egészséges esetben a fejlődés során megtesz. Feladatunk az életkori és fejlődési sajátosságokhoz kapcsolódó, a pszichikus funkciók kibontakozását segítő fejlesztő és szociális környezet biztosítása. Fejlesztés során figyelembe vesszük a gyermek motivációs bázisát, törekszünk a tevékenységéhez szükséges speciális eszközök, játékok alkalmazására, teret hagyva a gyermeki spontaneitásnak.

Kiemelt terület a motoros funkciók fejlesztése. A mozgástevékenységek szabályozásai meghatározzák a perceptuális funkciók fejlődését, ami előfeltétele lesz a fogalmi gondolkodásnak. Célunk, olyan integratív kapcsolatok kiépítése, melyek lehetővé teszik a személyiség teljes képességprofiljának érését. Ezért feladatunk a motoros képességek mellett a különböző észlelési képességek diszkriminációjának fejlesztésén keresztül eljutni a szenzoros folyamatok integrációjához.

7.2.2.2. Fejlesztő pedagógia

Az óvodánkba járó gyermekek kisebb hányada tanulási képességekben lemaradást mutat, ép érzékszervek és ép intelligencia mellett. A teljesítményben elért kudarc azonban torz, kompenzáló viselkedést eredményez, ezért gyakran válnak halmozottan hátrányos helyzetűvé a magatartási zavarok miatt.

Olyan gyermekek nevelése a célunk, akik a törvényes keretek adta lehetőségeken belül, szociális és értelmi fejlettségüknek leginkább megfelelő időpontban kerülnek az iskolába. Ezért fontosnak tartjuk, hogy az óvodánkba járó 5-6 éves gyermekek fejlődését és fejlettségét a rászorultságnak megfelelően mérjük és elősegítsük. Így mindannyian objektív képet kapunk a gyermek fejlettségéről, és lehetőség van arra, hogy a részképességeket az óvodai csoportban és a csoporton kívüli foglalkozásokon egyaránt fejlesszük. A fejlesztő foglalkozások nyitottak, betekintésre lehetőségük van az óvónőknek és a szülőknek egyaránt. A gyermekek az életkori sajátosságoknak megfelelően játékosan sajátítják el az ismeretanyagot, és aktív részesei az önfejlesztésnek, az önmegvalósításnak. Ezek a fejlesztő foglalkozások megerősítik azokat a tanulási képességeket, amelyek elengedhetetlenek a sikeres iskolakezdéshez, biztos alapot nyújtanak ahhoz, hogy minden gyermek akkor menjen iskolába, amikor erre éretté válik.

A pszichopedagógus munkájának egyik alappillére az alapos megismerés a fejlesztődiagnosztika eszközeivel. A vizsgálatok a következő életkori pontokhoz kötöttek:

- középső csoport vége
- nagycsoport kezdete
- iskolai beiratkozás előtti időszak

7.2.2.3. Logopédia

Normál beszédfejlődésű gyermeknél szoros kapcsolatban alakul az úgynevezett artikulációs és percepciós bázis. Az artikulációs bázis létrejötte teszi lehetővé, hogy a gyermek képessé válik a mások által kiejtett beszédhangok, hangsorok felismerésére, a szavak és a mondatok megértésére, és az anyanyelv meghatározott szabályai szerinti reprodukálásra.

Célunk, az érthető, tiszta, kifejező, grammatikailag helyes beszéd kialakítása. Fejlesztés során kiküszöböljük a nyelvi zavarokból adódó kommunikációs problémákat, hogy a

beszélt nyelv útján megszerezhető tapasztalatok körét ne akadályozza, és a pszichoszociális kapcsolatok fejlődését előmozdítsa. Alkalmassá kívánjuk tenni gyermekeinket arra, hogy az iskolában problémák nélkül elsajátíthassák a kommunikáció írott formáját.

Az óvodában törekszünk a modern logopédiai terápia elvének megvalósítására, amely elősegíti és támogatja a beszéd fejlődését, és figyelembe veszi a parakonstellációt, vagyis a gyermek nem választható el attól a szociális környezettől, ahonnan érkezett. A logopédiai tevékenységünk formái két nagy területet ölelnek fel,: egyrészt a preventív tevékenységet, mely során igyekszünk kiszűrni a korai fejlesztésre szorulókat (megkésett beszédfejlődésűek, másrészt intenzív terápiás tevékenységgel törekszünk a beszédhiba specifikus korrekciójára. Fogadóórák keretében a logopédus a felvilágosító és tanácsadói tevékenységével igyekszik a környezet pozitív áthangolására a beszédhibás érdekeinek messzemenő figyelembevételével.

A beszéd és nyelvi terápia formái egyéni, vagy kiscsoportos formában zajlanak, melyet mindig az adott beszéd, vagy nyelvi hiba súlyossága, az életkor és a beszédszervek állapota határozza meg.

Fontos feladatnak tartjuk a szülők aktív bevonását: a logopédus által meghatározott feladatok gyakorlására, így érdekelté, aktív részesévé kívánjuk tenni őket gyermekük fejlesztésében és fejlődésében.

7.2.2.4. Integrált nevelés

A fogyatékos gyermek a törvény adta lehetőségek keretein belül 3 éves kortól 7 éves korig részesülhet alapfokú, speciális nevelésben. Fejlesztésének lehetőségeit nemcsak e célra szervezett óvodában, hanem a többi gyermekkel együtt, integrált nevelés keretében is érvényesítheti. A törvényi támogatás mellett erős társadalmi igény az együttnevelés, melyben a szülő a hajtóerő.

Célunk, hogy figyelembe véve és megtartva az együttnevelés alapértékeit, esélyt teremtsünk hallás, beszéd és értelmi fogyatékos gyermekek számára. Nevelőink a pozitív magatartási minták közvetítésével igyekeznek formálni az ép gyermekek és a családok viszonyulását a mássághoz. Segíteni kívánjuk, hogy a csoportokban kialakuljanak a helyes együttélés lehetőségei.

Integrált nevelésünk alapelve a fogyatékos elfogadása mellett olyan harmonikus személyiségfejlesztés, ami figyelembe veszi a gyermek eredményeit, sikeres próbálkozásait. Az óvodába járó fogyatékos gyermekek kiemelt gondozása mellett törekszünk a szociális készségek, mint alkalmazkodás, akaraterő, önállóság, együttműködés megalapozására.

Csoportos és egyéni formában a sérülés típusának megfelelő specifikus módszereket, terápiákat és technikákat alkalmazunk. Az integrált nevelésben együttműködik a csoportban dolgozó óvónő, kisegítő személyzet és a főállású gyógypedagógus. Fejlesztés során arra törekszünk, hogy a sokoldalú szenzoros hatás magába foglalja azokat a képességeket, amelyeknek szenzitivitása az óvodáskorra esik, és a fogyatékoság típusának megfelelő terület hangsúlyt kapjon.

8. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, FELADATAI

8.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai:

- tanítási órákra való felkészülés,
- a megtartott tanítási órák, a helyettesítések dokumentálása,
- a tanulók munkájának értékelése,
- dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása, lebonyolítása, javítás,
- a tanulók fejlesztésével, tehetséggondozásával kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák tartása,
- gyermekek felügyelete szünetekben, ebédeléskor,
- iskolai ünnepélyeken, rendezvényeken, munkaközösségi, tantestületi értekezleteken való részvétel,
- az iskolai dokumentumok módosításában, átdolgozásában való részvétel,
- tanítás nélküli munkanapon szakmai feladat ellátása,
- továbbképzéseken való részvétel,
- szertárrendezés, közös terek, tantermek rendben tartása, dekorálása,

8.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai:

- az iskola szellemiségének megfelelően foglalkozik tanítványaival, szem előtt tartva a gyermek egészséges személyiségfejlesztését,
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi munkáját,
- az osztályban tanító nevelőkkel együtt minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát,
- javaslatot tesz elismerésre, elmarasztalásra,
- az éves programban meghatározott ütemterv szerint szülői értekezleteket tart,
- ellátja az osztállyal kapcsolatos adminisztratív feladatokat,
- a tanulókat tájékoztatja az iskolai feladatokról, rendezvényekről,
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában,

9. TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK

Magántanulók vizsgái:

Külföldön tartózkodó, vagy betegség miatt magántanuló gyermek a szülővel történt megbeszélés alapján félévkor és év végén tehet vizsgát.

Tehetséggondozásban részt vevő gyermek vizsgái:

A gyorsításban részt vevő tanulók közös megegyezés alapján (szülő, pedagógus, tanuló) témakörönként vagy félévente tehetnek vizsgát.

10. TANULÓI FELVÉTEL, ÁTVÉTEL

Másik intézményből tanulót a tanulmányi eredménye és magatartása alapján veszünk át, a leendő osztályfőnökkel egyeztetve.

B) HELYI TANTERV

1. AZ EGYES ÉVFOLYAMOKON TANÍTOTT KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK TANTERVEI, ÓRATERVEK

Lásd: melléklet

1.1.Óratervek

110/2012. (VI.4.) kormányrendelet

Kötelező és választható tanítási órák száma

1-3. évf. heti 6 óra 30 óra

4-8. évf. heti 7 óra 35 óra

1.2.Mindennapos testnevelés

A Nkt. 27.§ (11) bekezdése alapján azokon az évfolyamokon, ahol közismereti tantárgy oktatása folyik heti öt testnevelés óra keretében kell megszervezni a mindennapos testnevelést a 2012/13-as tanévben, az első, ötödik, kilencedik osztályokban, majd felmenő rendszerben. A heti öt testnevelés óra közül kettő esetében lehetőség van a kiváltásra, (pl. úszás, lovaglás, tánc...), illetve iskolai sportkörben, egyesületben történő foglalkozással.

Iskolánkban a heti három testnevelés tanórai keretben valósul meg. Akik rendszeres sportedzésre, táncpróbára járnak, a heti két óra testnevelést igazolás ellenében kiválthatják, akik nem vesznek részt rendszeres sportfoglalkozásokon, nekik egy óra úszás/tánc, és egy óra iskolai sportköri foglalkozással biztosítjuk a mindennapos testnevelést.

1.3. Tanórán kívüli foglalkozások

- Az iskola a tanulók érdeklődése, igényei, szükségletei szerint tanórán kívüli foglalkozásokat szervez. Iskolánkban az alábbi tanórán kívüli szervezett foglalkozási formák léteznek: napközis foglalkozások, szakkörök, iskolai sportkörök, korrepetálás, versenyfelkészítés, tehetséggondozás, szakmai és sportversenyek, kulturális rendezvények. A fenti foglalkozások helyét és időtartamát az igazgató-helyettesek rögzítik a tanórán kívüli óratervben, terembeosztással együtt.
- *A napközis foglalkozások* a tanórára való felkészülés, a szabadidő hasznos eltöltésének színterei. Működésük rendjét a napközis munkaközösség dolgozza ki, és rögzíti a munkaközösségi programban. A napközis foglalkozásról való eltávozás csak a szülőnek a tájékoztató füzetbe beírt kérelme alapján történhet, a napközis nevelő engedélyével. Napközis ellátást a szülő kérése alapján minden tanulónak biztosítunk.
- *Szakköröket* a magasabb szintű képzés igényével a tanulók érdeklődésétől függően a munkaközösség-vezetők javaslata alapján indít az iskola. Indításukról az iskolavezetés dönt. A szakkörök vezetőit az igazgató bízza meg. A foglalkozások előre meghatározott tematika alapján történnek, erről valamint a látogatottságról

szakköri naplót kell vezetni. A szakköri aktivitás tükröződhet a tanuló szorgalmi és szaktárgyi osztályzatában. A szakköröket fel kell tüntetni az éves munkatervben és tantárgyfelosztásban.

- *Iskolai sportkör* a tanulók mozgásigényének kielégítésére, a mozgás, a sport megszerettetésére alakult. A diáksportkör, mint szervezeti forma önálló szabályzat alapján működik, az iskola tanulóinak nyújt lehetőséget sportköri foglalkozásokon, versenyeken, valamint a diáksportkör által szervezett pénzdíjas tanfolyamokon való részvételre. Munkáját a diáksportkör SZMSZ-e szabályozza.
- *A tanulmányi és sportversenyeken* való részvétel a kiemelkedő teljesítmények függvényében lehetséges. A tanulók az intézményi, települési és országos meghirdetésű versenyeken, nyelvvizsga felkészítésen vehetnek részt, szaktanári segítséget igénybe véve.
- *Tanfolyamokat* az iskola a tanulók érdeklődésének és a szaktanár vállalkozásának függvényében indíthat. Indításukról az iskola vezetése dönt. Az iskola által szervezett tanfolyamokon való részvételt a szülő írásban kéri a tanfolyamvezetőtől. A tanfolyamokon való részvételért félévenként előre térítési díjat kell fizetni.
- *Az iskola tanulói közösségei* (osztályok, szakkörök) egyéb rendezvényeket is tarthatnak. Az ilyen jellegű rendezvényeket engedélyezési céllal be kell jelenteni az intézmény igazgatójának, és az engedélyezett összejöveteleken biztosítani kell a pedagógusi felügyeletet.
- *A diákönkormányzat* a tanulók által választott diákképviselőkből áll. Érdekeiket a pedagógus-vezető képviseli. Tevékenységét a diákönkormányzat SZMSZ-e szabályozza.
- *A könyvtár* nyitvatartási időben áll a tanulók és a pedagógusok rendelkezésére. A könyvtári foglalkozások rendjét a kollégák igényei alapján a könyvtáros osztja be. A könyvtár működésének rendjét a könyvtár SZMSZ-e szabályozza.

2.TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Tankönyvet, munkafüzetet, taneszközt csak a hivatalos jegyzékben feltüntetettek közül választunk.

Kiegészítő könyvet csak akkor kérünk, ha az érintett szülői közösség ezt elfogadja és vállalja a többletköltséget.

A szülők által beszerezendő taneszközökről lista készül.

A tankönyv kiválasztásánál figyelembe vesszük:

- árat, tartósságot
- érthető, logikus felépítésű legyen
- kiegészítő ismereteket tartalmazzon, differenciálásra alkalmas legyen

A választható foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai:

Minden tanév május végéig felmérjük az igényeket, a jelentkezéseket a tanórán kívüli, szabadon választható foglalkozásokra. Módosítási lehetőség, ill. pótjelentkezés szeptember 15-ig lehetséges.

A felsorolt lehetőségek mellett a foglalkozásokat tartó pedagógusok nevét feltüntetjük.

Szabadon választható foglalkozások:

művészeti képzés 1-4. évf

informatika 1-4. évf.

úszás 1-4. évf.

idegen nyelv 1-3. évf.

3. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI

- Magasabb évfolyamba akkor léphet a tanuló, ha valamennyi tantárgyból teljesítette a továbbhaladáshoz szükséges feltételeket.
- Magasabb évfolyamon egy vagy két tárgyból elégtelen osztályzatot kapott tanuló javítóvizsgát tehet. A javítóvizsgáról való indokolatlan távolmaradás évismétlést von maga után, egyéb esetben új időpont kijelölése indokolt.

Első osztályokban, ill. 2.osztály első félévében szöveges értékelést alkalmazunk. A bizonyítványba a következő bejegyzések kerülhetnek:

-„kiválóan teljesített”

-„jól teljesített”

-„megfelelően teljesített”

-„felzárkóztatásra szorul”

Az első osztályokban a „felzárkóztatásra szorul” bejegyzést kapott tanuló évet ismétel. A szülőkkel való egyeztetés alapján a tanuló évet ismételhet úgy is, hogy a tanévet előkészítő évnak tekintjük, és bizonyítványt nem adunk.

- Három vagy több tárgyból kapott elégtelen, ill. sikertelen javítóvizsga esetén a tanuló köteles osztályt ismételni.
- Egy tanévben 250 óra, ill. egy tantárgyból a kötelező óraszám 20%-át meghaladó hiányzás esetén a tanuló sikeres osztályozóvizsga letétele után folytathatja tanulmányait magasabb évfolyamon.

4. A TANULÓK TELJESÍTMÉNYÉNEK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSE

4.1. Teljesítményértékelés

4.1.1. Célja

Diagnosztikus visszajelzés biztosítása a tanár, a tanuló és a szülő részére.

4.1.2. Feladata

- A tanulócsoport eredményének viszonyítása standardizált értékekhez.
- Következtetés a tanítás és a tanulás hatékonyságára.
- A követelmény teljesítésének szintje alapján a korrekció és a további gyakorlás témáinak kijelölése.
- A tanulók egyéni eredményeinek viszonyítása korábbi teljesítményükhöz.
- A tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.

4.1.3. Módjai

- Szóbeli: Az előző tanítási órákon feldolgozott ismeretek rendszeres ellenőrzése önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján.
- Írásbeli: Témakörönként a tananyag feldolgozása és rendszerezése után.
- Gyakorlati: A kísérletek, manuális tevékenységek elvégzésében elért gyakorlottság mérése, azoknál a tantárgyaknál és témakörökben, ahol a tanulóknak megfelelő lehetősége volt a gyakorlásra.
- A teljesítmények rendszeres szóbeli értékelése minden pedagógus oktató-nevelő munkájába folyamatosan beépül.
- Az írásbeli számonkérés cetli, vagy témazáró formájában történik. A tanulók egy héttel korábban tudják az írásbeli számonkérést. Naponta maximum 2 témazárót és egy cetlit, vagy 1 témazárót és 3 cetlit iratunk. Hiányzás esetén a tanuló egy hetet kap a tananyag pótlására. Félévi és év végi értékelésnél a témazárók jegye hangsúlyosan szerepel.
- Értékelés során a fejlődést emeljük ki. Esetleges hiányosságokra felhívjuk a figyelmet, és javaslatot teszünk a fejlesztésre.
- Az egészségtan modult a biológia tantárgyhoz, a hon-és népismeret modult a történelem tantárgyhoz kapcsoltuk. A modulok ismeretanyagának teljesítését is értékeljük, és beszámít a tantárgyi érdemjegybe.
- A Köznevelési tv. alapján első osztályban és második osztály félévéig szöveges értékelést alkalmazunk. A bizonyítványba bekerülő kategóriák:
 - „kiválóan teljesített”
 - „jól teljesített”
 - „megfelelően teljesített”
 - „felzárkóztatásra szorul”

4.1.4. Helye a tanulás-tanítás folyamatában

- Rendszeres szóbeli visszajelzés tanítási órán.
- Rendszeres szóbeli feleltetés az előző órák anyagából.
- Írásbeli ellenőrzés tananyagrészek feldolgozása után a minimum követelmények számonkérésére.
- Témazáró feladatlapok megoldása témakörönként a tananyag feldolgozása és rendszerezése után.

4.1.5. Súlypontjai

- A továbbhaladáshoz szükséges legfontosabb fogalmak, összefüggések, törvények ismerete, értelmezése.
- Az ismeretek alkalmazásában elért jártasság ellenőrzése.
- Az oktatás eredményeként a fejlődőképesség értékelése.
- A továbbhaladáshoz szükséges követelmények teljesítése.

4.1.6. Osztályzatok

- Tantárgyi érdemjegyet a tanulók lehetőség szerint havonta egyszer kapjanak, de félévente legalább három legyen ezek száma.

- Félévkor és tanév végén tantárgyanként egy osztályzattal történik a tanulók teljesítményének értékelése.
- Osztályzatok: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)
Kitűnő - csak év végén (kivétel 8. évfolyam)- a tanuló minősítése akkor, ha jegyeinek átlaga 4,9 és versenyeken, pályázatokon eredményesen vesz részt, vagy kiselőadásokat, gyűjtőmunkát ill. eredményes szakköri munkát végez.

4.2. Az otthoni, napközi és tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok arányai

A tanórán szerzett ismeretek gyakorlására rendszeresen házi feladatot adunk. Az önálló tanulásra szánt tananyag csak az órán tanított és gyakorolt feladatokhoz hasonló lehet. Szóbeli tanulásra egy tantárgyból csak egy lecke adható fel. Alsó tagozaton a délutáni tanulás 1 óra időtartamot vehet igénybe, az írásbeli és a szóbeli feladatok fele-fele arányban szerepelnek. A felső tagozaton a felkészülésre szánt idő 2 óra, az írásbeli feladatokra az idő 1/3-át, a szóbeli feladatokra a 2/3-át szükséges fordítani.

4.3. Magatartás, szorgalom értékelése

MAGATARTÁS

PÉLDÁS magatartású az a tanuló, aki-életkorának megfelelően-

- az iskola, ill. az osztály közösségéért önként feladatot vállal, s ezeket maradéktalanul elvégzi
- tevékenységét felelősséggel végzi, tetteit meggondolja
- a felnőttekkel, tanuló társaival szembeni viselkedése, hangneme példaértékű
- tanítási órai magaviselete és a tanórán kívüli magatartása kifogástalan
- semmilyen szintű fegyelmi vétséget nem követett el

JÓ magatartású az a tanuló, aki-életkorának megfelelően-

- a rábízott feladatokat képességeinek megfelelően maradéktalanul elvégzi, de feladatot önként nem vállal
- tevékenységét általában felelősséggel végzi, tetteit meggondolja (nem vonható be negatív cselekvésbe)
- tanáraival, tanuló társaival szemben a viselkedése, hangneme nem kifogásolható
- tanórai magaviselete és tanórán kívüli magatartása ellen nem merül fel kifogás
- az adott időszakban az érdemjegy lezárásánál legfeljebb egy osztályfőnöki figyelmeztetése van

VÁLTOZÓ magatartású az a tanuló, aki-életkorának megfelelően-

- a rábízott feladatokat hiányosan végzi el, a feladatok vállalásától húzódozik
- tevékenységét nem a tőle elvárható felelősséggel, meggondoltsággal végzi, megnyilvánulásai alkalmanként meggondolatlanságot tükröznek
- tanáraival, tanuló társaival szemben viselkedése, hangneme időnként kifogásolható
- a tanítási órán kívüli tevékenységben nem vesz részt vagy csak erőteljes felszólításra
- büntetési fokozata legfeljebb osztályfőnöki rovóig bezárólag van (a nevelői figyelmeztetéstől)

ROSSZ magatartású az a tanuló, aki-életkorának megfelelően-

- a rábízott feladatokat nem végzi el
- tevékenységének alapvető jellemzője a meggondolatlanság
- tanáraival, tanulótársaival szemben több alkalommal, visszatérően tiszteletlen
- tanítási órán kívüli magatartása ellen súlyosabb kifogások merülnek fel
- súlyosabb fegyelmi vétséget követett el (az igazgatói figyelmeztetés bármely fokozatától)

SZORGALOM

PÉLDÁS szorgalmú az a tanuló, aki-életkorának megfelelően-

- tanulmányi munkáját rendszeresen végzi, ellenőrzések alkalmával egyenletes teljesítményt mutat minden tárgyból
- tanulmányi munkáját a pontosság jellemzi, törekszik az esetleges hiányok pótlására
- az órai munkába aktívan bekapcsolódik (ez nem csak a jelentkezésben nyilvánulhat meg, pl. házi dolgozat, kiselőadás, csoportmunka...)

JÓ szorgalmú az a tanuló, aki-életkorának megfelelően-

- tanulmányi munkáját általában elvégzi, ellenőrzések alkalmával egyenletes teljesítményt mutat egyes tárgyakból
- tanulmányi munkáját a pontosság jellemzi, törekszik az esetleges hiányok pótlására
- az órai munkába csak tanári felszólításra kapcsolódik be, tudása megbízható
- időnként nem tanul minden tárgyat egyenletes teljesítménnyel

VÁLTOZÓ szorgalmú az a tanuló, aki-életkorának megfelelően-

- tanulmányi munkáját nem rendszeresen végzi, ellenőrzések alkalmával nem nyújt egyenletes teljesítményt
- tanulmányi munkájában helyenként nagyobb pontatlanságok mutatkoznak, önként törekszik a hiányok pótlására
- az órai munkába tanári felszólításra sem tud mindenkor bekapcsolódni
- az akarat időnkénti hiánya miatt nem tanul minden tárgyat egyenletesen
- legfeljebb egy elégtelen tantárgyi osztályzata van a félévi vagy az év végi értékeléskor

HANYAG szorgalmú az a tanuló, aki-életkorának megfelelően-

- tanulmányi munkáját rendszertelenül végzi, ill. elhanyagolja, ellenőrzések alkalmával általában nem tud elfogadható teljesítményt nyújtani
- tanulmányi munkáját a pontatlanság jellemzi, hiányait felszólításra sem pótolja, nem él a tanári segítséggel
- az órai munkába nem tud, és nem is akar bekapcsolódni
- az akarat hiánya miatt több tantárgyból nem tud elégséges teljesítményt sem nyújtani

4.4 A tanulók jutalmazásának formái, rendje

Az iskolában – tanév közben – elismerésként a következő dicsérek adhatók:

Szaktanári dicséret

- helyi versenyeken való részvételért
- példás szorgalom
- kitartó tanulmányi munka

Napközis dicséret

- folyamatos példamutató szorgalom, magatartás, közösségi munka esetén

Nevelői dicséret

- példamutató magatartásért
- az osztályban vállalt feladatainak kiváló teljesítéséért
- segítőkéss magatartásáért – társai és nevelői iránt
- felelősi munkájáért

Az a 8. osztályos tanuló, aki a 8 évfolyam elvégzése során kiemelkedő tanulmányi eredményt ért el, magatartása mintaértékű volt, iskolai és iskolán kívüli eredményeivel hozzájárult iskolánk jó hírének megőrzéséhez. (Évfolyamonként egy 4-es érdemjegye van.)

Osztályfőnöki dicséret

- városi versenyeken elért 1. – 3. helyezéért, a szaktanár javaslata alapján
- megyei versenyen elért 4. – 6. helyezéért,
- ünnepélyeken való szereplésért, szervezésért,
- iskolai közösségi munkáért a DÖK vezető javaslatára,
- az osztályban vállalt közösségi munkáért,
- hetesi feladatok példás ellátásáért,
- osztályprogram szervezéséért,
- iskolai, ill. osztály dekorálásáért,
- 3 nevelői dicséret után

Igazgatói dicséret

- megyei versenyen elért 1. – 3. helyezéért,
- országos versenyen elért 1. – 10. helyezéért,
- folyamatos magas szintű közösségi munkáért, szervezésért, kiemelkedő, példaértékű magatartásért.
- 3 osztályfőnöki dicséret után

A DÖK és a Diáksportkör jutalomban **részesítheti** azon tanulókat, akik a közösségi munkában, a sporteredmények területén folyamatosan kiemelkedő eredményeket értek el.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretek írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

4.5 A tanulókkal szembeni fegyelmező intézkedések formái, rendje

Az a tanuló, aki tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy a tanulói házirendben foglaltakat megszegi, büntetésben részesül.

A tanulót büntetésként az osztályból kiküldeni tilos.

Szaktanári figyelmeztetés:

- sorozatos felszerelés hiánya esetén
- rendszeres házi feladat hiánya miatt

Nevelői figyelmeztetés:

- ha a tanórán nem a tananyaggal, hanem mással foglalkozik,
- órai fegyelem rendszeres megzavarása esetén
- a szünetekben történő fegyelmezetlen viselkedésért
- a rendetlenkedőknek a diákügyeletesek jelzései alapján

Osztályfőnöki figyelmeztetés:

- három nevelői vagy szaktanári figyelmeztetés után
- amennyiben a tanulónak 3 alkalommal nincs ellenőrző könyve
- szünetekben, órák előtt, az intézmény területén való nem megfelelő viselkedésért (a szaktanár, ügyeletes nevelők, stb. javaslatára)
- a tanári utasítások figyelmen kívül hagyása miatt
- durva viselkedésért, folyamatos trágár beszédért
- rongálásért
- hamisításért.
- rendszeresen nem megy le az udvarra,
- ellenőrzőjét nem vezeti pontosan, rendszeresen,

Osztályfőnöki intő:

- 3 osztályfőnöki figyelmeztetés után

Osztályfőnöki rovó:

- 3 osztályfőnöki intő után

Igazgatói figyelmeztetés:

- három osztályfőnöki intő után
- két rovó után az osztályfőnök kezdeményezésére

Igazgatói intő:

- 2 igazgatói figyelmeztetés után

Igazgatói rovó:

- 2 igazgatói intő után

Nevelőtestületi elmarasztalás:

- igazgatói megrovás után, illetve súlyos fegyelemsértés esetén adható

Eltiltás:

- Különböző rendezvényekről, kirándulásokról, versenyekről, stb. a szaktanár vagy az osztályfőnök javaslata alapján.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyától függően el lehet térni.

Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, társainak bántalmazása,
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása,
- a szándékos károkozás,

- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése,
- ezen túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a tanulóval szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint fegyelmi eljárás indítható a Köznevelési törvény 58.§-a alapján.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkeesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

A fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás;
- szigorú megrovás;
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, illetőleg megvonása;
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába;

Tanköteles tanulóval szemben a (4) bekezdés e)-f) pontjában meghatározott fegyelmi büntetés nem alkalmazható. A (7) bekezdés e) pontjában szabályozott fegyelmi büntetés csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható. Ekkor a szülő köteles új iskolát, kollégiumot keresni a tanulónak. Abban az esetben, ha a tanuló más iskolában, kollégiumban történő elhelyezése a szülő kezdeményezésére 15 napon belül nem oldódik meg, a kormányhivatal hét napon belül köteles másik iskolát, kollégiumot kijelölni számára. A (4) bekezdés d) pontjában szabályozott fegyelmi büntetés akkor alkalmazható, ha az iskola igazgatója a tanuló átvételéről a másik iskola igazgatójával megállapodott. A (4) bekezdés c) pontjában meghatározott fegyelmi büntetés szociális kedvezményekre és juttatásokra nem vonatkoztatható.

A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola igazgatója vagy a nevelőtestület dönt. Erről a szülőt értesíteni kell.

A büntetést írásba kell foglalni, s ezt a szülő tudomására kell hozni.

5. ATANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ HASZNÁLT MÓDSZEREK

Motoros tesztek:

1. Testsúly	
2. Testmagasság	
3. Hajlékonysági teszt	ülésben előrenyúlás
4. Dinamikus láberőt mérő teszt	helyből távolugrás
5. Törzserőt mérő teszt	síp-up teszt, felülések
6. Funkcionális karerőt mérő teszt	függés hajlított karral
7. Funkcionális sebességet, függeséget mérő teszt	10X5 m ingafutás
8. Kardio-respiratorikus állóképességi teszt	Cooper teszt

6. AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

*„Szeresd egészségedet, mert ez a jelen,
Védd a kisgyermeket, mert ő a jövő.
Őrizd szüleid egészségét-mert
a múltban épül fel a jelen és a jövő.”*

/Bárczi Gusztáv/

6.1. Miért van szükség iskolai egészségnevelési, egészségfejlesztési programra?

Az elmúlt évek népegészségügyi adatai, a WHO nemzetközi, illetve hazánkat érintő vizsgálatai, valamint a társtárca elemzése alapján szükségessé vált, hogy a közoktatási törvény módosításával az iskolai egészségnevelés, egészségfejlesztés jogszabályi feladatai a törvényben megjelenjenek.

Ezek alapján sor kerüljön a helyi feltételekre és adottságokra épülő egészségnevelési stratégia kidolgozására, megvalósítására. Az egészségfejlesztő iskola ismérve, hogy folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

A gyerekek sok időt, éveket töltenek az iskolában, miközben személyiségük fejlődik.

Erre a fejlődésre gyakorolhatunk hatást, mely nagyban meghatározhatja életmódjukat, szokásrendszerüket, értékrendjüket az iskolai rendszerből való kikerülésük utánra is. Az iskola a család mellett annak szocializációs funkcióját részben átvállalva olyan szocializációs színtér, melyben a gyerekeknek módjuk nyílik arra, hogy megismerkedjenek az egészségesebb életvitellel, begyakorolhassák a szükséges készségeket, magatartásmintákat.

A korszerű egészségnevelés az iskola minden használójára kiterjed, az egészségi állapot erősítésére, fejlesztésére irányul.

6.2. A program elméleti háttere

6.2.1. Egészség

Az egészség nem a betegség hiánya, hanem testi-lelki-szociális jólét: „jóllét”. Nem passzív állapot, hanem a résztvevők aktív közreműködésére építő folyamat. Pozitív fogalom, mely a társadalmi, közösségi, egyéni erőforrásokat, valamint a testi, lelki képességek egységét hangsúlyozza.

6.2.2. Egészségnevelés

Az egészségnevelés változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége. Egészséggel kapcsolatos ismereteket közvetít, illetve lehetőséget teremt az egészséges életmódra irányuló életkészségek kipróbálására, gyakorlására.

6.2.3. Egészségfejlesztés

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma.

Magába foglalja az:

- egészségnevelés
- elsődleges megelőzés

- mentálhigiénét
- egészségfejlesztő szervezetfejlesztés
- önségítés feladatait, módszereit.

Az egészségfejlesztés olyan folyamat, mely során képessé válunk saját egészségünk felügyeletére, javítására. A fejlesztés az egyénen kívül környezete megváltoztatására is irányul. A fejlesztés az egyén aktív közreműködésével a különböző tudományterületek szakembereinek (oktatás, egészségügy, környezetvédelem, kultúra, gazdaság) összefogásával valósul meg.

6.2.4. A segítő kapcsolatok színterei és kapcsolódási pontok

6.2.4.1. Szülők (család)

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programjait.

6.2.4.2. Szülői munkaközösség

Az iskolaszék az a jogosítványokkal felruházott szervezet, amely hidat jelent az oktatási intézmények és a tanulók szülei között. Az iskolai egészségfejlesztési program kialakításába be kell vonni az iskolaszéket, és szükséges megnyerni a támogatásukat is. Ez a „szövetség” garancia lehet arra, hogy a szülők lehetőségükhöz képest minden területen segítsék az iskolai program megvalósulását.

6.2.4.3. Iskolaorvos, háziorvos, védőnő

Az iskola egészségügyi ellátásról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa és védőnője, valamint fogorvosa, akik a jogszabályban foglalt feladatokat – az egészségügyről szóló 1997. CLIV törvény, 38.§ (1) és (2) bekezdése – látják el. Bár a rendelet nem tér ki részletesen, de az iskolaorvos, és különösen a védőnő hagyományos feladatai közé tartozik az egészségnevelésben való részvétel.

Különösen a következő területeken tudnak ismeretek nyújtani:

- az életmód és betegségek összefüggései
- az iskola tanulóinak egészségi állapota, megoldási javaslatok
- a serdülőkori változások ismerete, segítségnyújtás
- környezet egészségügyi, közegészségügyi és táplálkozás egészségügyi kérdésekben
- az iskolát övező település olyan lehetőségeinek ismerete, amelyek segítségül hívhatók az iskolai egészségfejlesztésben.

6.2.4.4. Iskolapszichológus

A pszichológus a lelki eredetű problémák feldolgozásában segít a tantestületnek. Szakmai ismeretei révén olyan területeken adhat folyamatos segítséget a diákoknak, tanároknak, de akár a hozzáforduló szülőknek, amelyek felismerése, problémakezelése speciális szakmai felkészültséget követel, és amivel az iskola pedagógusai többnyire nem rendelkeznek. Ezért kívánatos bevonni a pszichológust a továbbképzések lebonyolításába is.

6.2.4.5. Gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadók, családsegítők

A gyermekvédelmi munkában valamint a konkrét államigazgatási ügyekben tudnak segítséget nyújtani a gyermekjóléti szolgálatok és a települési önkormányzatok más intézményeiben dolgozó segítő foglalkozású szakemberek.

A hivatalos, jogszabályokhoz kötött kapcsolatok részleteit a különböző dokumentumok rögzítik, de a kooperációnak ezen túlmutató szakmai szerepe van.

6.2.4.6. Az ÁNTSZ megyei intézetének egészségfejlesztési szakemberei és más egészségügyi intézmények, szervezetek

Egészségügyi szakellátást igénylő esetekben a területileg illetékes kórházak és intézmények jelentik a segítő kapcsolatok színterét.

Az egészségügyi intézmények és az ÁNTSZ területileg illetékes intézetei, azon belül is különösen az egészségfejlesztési munkatársak, az Országos Gyermekegészségügyi Intézet szakemberei konkrét segítséget jelenthetnek az iskolai egészségnevelési munkában.

6.2.4.7. Rendvédelmi szervek

A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában és végrehajtásában segítenek, a tanári továbbképzéseken jogi, gyermek és ifjúságvédelmi, rendészeti foglalkozásokat tartanak.

6.2.4.8. Kábítószerügyi Egyeztető Fórum-ok (KEF)

A kábítószerügyi egyeztető fórumok fontos szerepet tölthetnek be a települések életében, hiszen alapítójuk a helyi önkormányzat, így az iskolai egészségfejlesztési program megvalósításában is fontos szerepet játszanak. Az iskolás korosztály veszélyeztetett a kábítószer-fogyasztás tekintetében, ezért fontos a kapcsolattartás.

6.3. A megvalósulás feltételei

6.3.1. Tárgyi feltételek:

- az iskola környezetének biztonsága, rendje, tisztasága
- az udvar biztonságos felszereltsége
- az iskola belső terének berendezése, esztétikus dekorálása
- a mellékhelységek tisztasága
- a tornaterem biztonságos használhatósága
- a konyha, ebédlő tisztasága, az ételek minősége
- az iskolai büfé megfelelő kínálata

6.3.2. Személyi feltételek:

- a vezetőség elkötelezettsége
- a tantestület minden egyes tagjának elkötelezettsége
- mentálhigiénés egészségfejlesztő végzettséggel rendelkező pedagógusok munkája: koordinálás, foglalkozások vezetése
- orvos, védőnő, szociális munkás: szakmai segítségnyújtás
- adminisztratív dolgozók: háttér biztosítása
- diákok: aktív részesei a munkának
- szülők: lehetőség szerint tevékeny részvétel

6.4. Az egészségnevelés területei, megvalósulása iskolánkban

Ahhoz, hogy megértsék a gyerekek az egészséges életvitel fontosságát és aktív résztvevői legyenek az egészségnevelő, egészségfejlesztő tevékenységnek az adott életkornak megfelelő ismeretekre, konkrét tevékenységekre van szükség.

Ezek az iskolai élet különböző területein jelennek meg.

6.4.1. Területei

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

6.4.2. Megjelenése

A fenti területek az iskolai tevékenységek különböző formáiban, különböző szervezeti keretek között zajlanak.

Megjelennek tanórai és szabadidős keretek között egyaránt, illetve más fő tevékenység kíséretében vagy önálló formában.

6.4.2.1. Kísérő tevékenységként

- tantárgyi anyag tartalmához kapcsolódva (pl.: anyanyelv, ének, rajz)
- tanulási tevékenységet, nevelési célt támogatva (pl.: igényes, tiszta környezet, lazítások, mozgások)

6.4.2.2. tantárgyi témakörként, tantárgyi modulként

- környezetismeret-egészségtan
- technika
- biológia-egészségtan
- osztályfőnöki
- napközi

6.4.2.3. Önállóan

- testnevelés
- drog megelőző program
- egészségnapok (témái: táplálkozás, mozgás, környezet védelem, drog megelőzés)
(tanmenetek a helyi tantervben, ill. a pályázati anyagban megtekinthető)

6.5. Az egészségnevelési, egészségfejlesztési program továbblépési lehetősége, ennek lépései

Az egészségfejlesztési egészségnevelési program egy lehetséges továbbfejlesztési módja az iskola minőségbiztosítási rendszerébe történő beépítése. Ennek lépései a következők:

6.5.1. A szerepvállalás deklarálása

Az iskolavezetés megbízza az egészségfejlesztésben képzett pedagógust vagy más szakembert a munka irányításával.

6.5.2. Egészségfejlesztő team létrehozása

- Olyan csoport létrehozása, mely az iskolai egészségnevelési feladatokban közreműködik.

Javaslat a csoport összetételére:

- intézményvezető vagy megbízottja
- célirányos továbbképzésen részt vett pedagógus
- testnevelő
- osztályfőnöki-, alsós munkaközösség vezetője vagy képviselője
- szabadidő-szervező
- diákönkormányzatot segítő pedagógus
- gyermek és ifjúságvédelmi felelős
- iskolaorvos, védőnő

6.5.3. A partneri csatornák feltérképezése, rögzítése

A külső kapcsolatok lehetőséget biztosítanak a munka kiszélesítésére, szakemberek, szakértők bevonására.

A belső közreműködők mind szélesebb körének partneri együttműködése a sikeresség egyik záloga.

6.5.4. Problémafeltárás, helyzetértékelés

Javasolt módszer: kérdőívek kitöltetése, feldolgozása

Minimális mintavételi javaslat:

- iskolaigazgató
- az egészségfejlesztésért felelős koordinátor
- pedagógusok képviselői
- iskolaorvos
- védőnő
- évfolyamonként egy-egy szülő (szülői munkaközösségi tag)
- végzős évfolyam diákjainak képviselői

Optimális: A fent felsoroltak teljes létszámban.

6.5.5. Az elemzés alapján a program megtervezése, elindítása

Elősegíthetik a program sikeres megvalósulását, ha az:

- céljaiban konkrét, reális
- az életkori sajátosságokat figyelembe veszi
- a tantestület és a segítő kapcsolatok szakemberei által elfogadott
- megvalósítási lépéseiben figyelembe veszi az adott lehetőségeket
- a feladatokat tagoltan rögzíti
- tartalmazza a módszertani elemeket
- a szükséges forrásokat meghatározza
- kijelöli a határidőket és megnevezi a felelősöket
- meghatározott időszakonként értékeli
- szükség szerint beavatkozik, esetleg módosítja a célmeghatározásokat.

7. AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA

*„Az t a fát, amelynek két évszázadra volt szüksége ahhoz,
hogy megnőjjön, egy óra alatt ki lehet dönteni.”*

/D. Attenborough/

7.1.Helyzetelemzés

7.1.1. Előélet, hagyományok

- Iskolánk a környezeti nevelés területén már rendelkezik hagyományokkal, melyekre alapozva elérheti azokat a célokat, amelyeket a tantestület a tanulók véleményének kikérése után kitűzött maga elé.

Amire alapozni tudunk:

- Az iskola- és környékének folyamatos gondozása, az „élhető” környezet alakítása. Sövényt ültettünk és játszórészeket alakítottunk ki. (homokozó, fajtékók stb.)
- Papírgyűjtési akció szervezése évente két alkalommal.
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Országos és városi akciókba való részvétel. (pl.: hasznoselem-gyűjtés)
- Néhány osztály erdei iskolai részvétele.
- Figyelemmel kísérjük az ez irányú városi-, megyei pályázati lehetőségeket.
- A partnerkapcsolatok programjainak alakítása során is kiemelt figyelmet fordítunk a környezeti nevelésre.
- „Megünnepeljük” a jeles napokat. A főiskolai hallgatókkal közösen játékos vetélkedőket, kiállításokat stb. szervezünk.
- Részt veszünk a meghirdetett környezetvédelmi vetélkedőkön.
- Társintézményekkel, a város egy-egy üzemével, az önkormányzati hivatal illetékeseivel a megalakult civil szervezetekkel tartjuk a kapcsolatot.

7.1.2. Épület és berendezés:

- Az épület 1986-ban került átadásra, jelenleg energiatakarékossági beruházások megtörténtek. (nyílászárók cseréje, szigetelés)
- A világítás nem energiatakarékos, a termek fényviszonyai elfogadhatóak.
- A tantermek szám a jelenlegi gyermeklétszámhoz szűkös.
- A mosdók száma megfelelő, folyamatos felújítást végzünk, ami az anyagi források hiánya miatt nehézkes.
- Az iskola belső terei (folyosók, aula, tantermek stb.) folyamatosan, ízlésesen a tanulók életkori sajátosságainak megfelelően dekoráltak. A tanulók munkáiból állandó és időszakos kiállításokat láthatunk az egyes szinteken, mindez barátságos légkört biztosít.
- A szertárak felszereltsége részben elavult, az új dolgok miatt folyamatos bővítést, fejlesztést igényel.
- Az iskolai tornaterem minden igényt kielégítően üzemel.
- A tanulók felszereléseinek zárható szekrényeket biztosítunk. Az osztályterekben lévő polcos és csukható szekrények, virágok, néhol élősarok teszi esztétikussá a környezetüket.

- Technikai eszközeink megfelelőek, korszerűek.
- A két számítástechnika tanterem felszereltsége megfelel a jelen követelményeinek, Internet hozzáférés folyamatosan biztosított. Az iskola hangosítása ünnepélyek esetén megoldott. A technika szaktantermek felszereltsége, valamint a szertárban lévő gépek megfelelően szolgálják a tárgy oktatását.

7.1.3. Étkezés:

- Az étkezést igénylő tanulóink az iskola éttermében étkeznek, önkiszolgáló rendszerben. Az iskola épületében melegítőkonyha van, a gyermekétkeztetés által elkészített ételt tálalják fel.
- A tízórait és az uzsonnát a gyerekek egy része az ebédlőben, a többiek a tantermekben fogyasztják.
- Az ételek minősége, mennyisége kívánnivalót hagy.

7.1.4. Az iskola udvara

- Az iskola udvara zárt, de nem őrzött így sajnos hétvégén előfordulnak rongálások.
- Az udvar két részre osztott. Az első udvar füvesített, fás, bokros. Itt az EU szabványnak megfelelő játékok, homokozó, mozgatható padok szolgálják a szabadidő kellemes eltöltését. A hátsó bejárat mentén kialakított parkoló nem zavarja a gyermekeket, nem balesetveszélyes. E mögött az udvartól sövényvel elválasztva található a zárt hulladék tároló. A szelektív hulladékgyűjtés megoldott.
- A másik udvarrész megosztott, sport és pihenőterület is van. A bitumenes pályát felújítottuk. A két kézilabdakapu rögzített, valamint a felemelt kosárlabdapalánkok sem balesetveszélyesek. A megemelt drótkerítés megakadályozza a labdák úttestre kerülését. A testnevelés órákon használt ugrógödör, s a rövid távú futásra szolgáló salakos pályarész felújításra szorul.
- Ezen udvaron is található játékok, parkosított rész, mozgatható padok. Így mindkét udvaron van lehetőség játéokra, sportolásra. Az összeköttetést betonlapokból kialakított járda biztosítja.

7.1.5. Iskolai büfé

- Üzemeltetésére az iskolavezetés időszakosan pályázatot ír ki. Cél: az olcsó, egészséges, változatos étel, italkínálat biztosítása lenne.

„A természet nagy, az ember parányi.”

/Szent-Györgyi Albert/

7.2. Erőforrások

7.2.1. Belső erőforrások

<i>Humán erőforrások</i>	<i>Feladatok, szerepkör</i>	<i>Erősségek</i>
Iskolavezetőség	Támogatja a környezeti nevelési programokat. A minőségi munka részeként értékeli. Aktívan vesz részt az egyes programokban-	Hasznosítható kapcsolatrendszer.
Tanítók-tanárok	Kidolgozták, s tantárgyakba beépítették az egyes környezeti tartalmakat.	Valamennyien belátják, hogy a környezeti nevelés együttes feladatot.
Osztályfőnöki közösség	Évfolyamokra lebontva foglalkozik az egészségneveléshez is kötődő környezeti nevelési tartalmak feldolgozásával.	Lehetőség van az aktualitások megbeszélésére
Védőnő, szociálmunkás	Előadásokat tartanak az egészséges életmódról, környezeti ártalmakról. Pályázatokat írnak, ezek elnyerése esetén tartalomnak megfelelő önálló foglalkozásokat vezetnek kollégák bevonásával (pl.: drogprevenció). Folyamatosan segítik a tanárok munkáját.	Szakmai kompetencia személyes ráhatás.
Adminisztratív dolgozók	Támogatják a munkát az egyes programok háttérének biztosításával.	
Diákok	Az éves programok kidolgozásának aktív részesei (DÖK)	Fő hangsúly a szemléletformáláson van.

7.2.2. Külső erőforrások

Városi, város környéki közoktatási intézmények, egyetem, kar, közművelődési intézmények, ÁNTSZ, nemzeti parkok környezetvédelmi felügyelőségek, városi önkormányzat, nemzetközi kapcsolataink.

*„Századokon át az volt az embereknek fő gondja,
hogy milyen lesz az élet a halál után.
Úgy látszik, ma először arra kell válaszokat keresnünk,
Milyen lesz az élet a halál előtt.”*

/Szent-Györgyi Albert/

7.3. Jövőkép, alapelvek, célok

7.3.1. Általános, hosszú távú cél

- Elősegítjük az egyetemes „Természetnek”, mint létező értéknek tiszteletét, megőrzését, beleértve az összes élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt.
- Hozzájárulunk a Föld egészséges (természetes ökológiai) folyamatainak visszaállításához, alakítjuk a környezettel való harmóniára való törekvést.
- Segítjük a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzését.
- Elősegítjük a környezet tudatos magatartás és életvitel kialakulását annak érdekében, hogy tanulóink képesek legyenek megérteni a környezeti válság elmélyülésének okait, s amennyiben lehetőségük van, tegyenek meg mindent ezek megelőzésére, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát.
- Kialakítjuk a környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást, egyéni és közösségi szinten egyaránt, mely váljon a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelemmé.
- Érzékenyvé tesszük a tanulókat a környezet állapota iránt.
- Bekapcsolódunk a közvetlen környezet értékeinek aktív megőrzésébe, gyarapításába.
- Kiemelt feladatnak tekintjük, hogy tanulóinkat képessé tegyük arra, hogy együtt tudjanak működni a környezeti konfliktusok közös kezelésében és megoldásában.

7.3.2. Alapelvek, értékek, szemlélet

- Az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése.
- Fenntarthatóságra nevelés.
- Környezetetika folyamatos fejlesztése.
- Tapasztalatokon alapuló kreatív környezeti nevelés.
- Környezettudatos magatartás és életvitel segítése.
- Értelmi és érzelmi környezeti nevelés, szemléletformálás.
- Tolerancia és segítő életmód.

- Az állampolgári és egyéb közösségi felelősség kialakítása, fenntartása, gyakorlása, gyakoroltatása.
- Az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése.
- A problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség.
- Az egészség és a környezet összefüggései.
- Globális összefüggések keresése.

„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.”

/Tamási Áron/

7.3.3. Rövid távú célok, feladatok, sikerkritériumok

<i>Rövid távú</i>	<i>Feladatok</i>	<i>Sikerkritériumok</i>
Környezeti nevelést az oktatás és nevelés valamennyi területén megjelenítjük	A helyi tantervekben, tanmenetekben konkrétan megjelenítjük a feladatokat és az alkalmazni kívánt módszereket	Az iskolai élet egészét átfogó környezeti nevelés valósul meg.
Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységesen lássák az egyes témákhoz kapcsolódó ismereteket	Erdei iskola projektek kidolgozása.	A széttagolt ismeretek összekapcsolódnak.
Az intézmény dolgozói és a szülők is személyes példájukkal legyenek a környezet tudatos életvitel hiteles terjesztői!	Képzések, továbbképzések, szülői értekezletek tartása az adott témákban.	Felnőttek rendelkeznek mindazon ismeretekkel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság alakítása során mintaként szolgálnak.
Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése.	Tisztasági verseny a tanulók aktív bekapcsolódásával. Szelektív hulladékgyűjtés első lépéseként a papír folyamatos gyűjtése, tárolása, elszállítása. A	Javul az iskola tisztasága kevesebb csomagolási hulladék keletkezik.

	helyes vásárlási szokások alakítása.	
Takarékosság vízzel, villannyal.	Rendszeres, majd alkalmankénti ellenőrzések.	Nem lesznek nyitva felejtett csapok, égve felejtett villanyok.
Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői.	„Örökbefogadási” akciók, egy fa, egy terület, patakszakasz stb. Faültetés, madáretetés stb. A nyolc év alatt minimum egy alkalommal minden tanuló részt vesz az Erdei Iskola programjában, vagy ilyen táborokban.	Változik a gyermekek morálja, többször lesz téma a szülőföld értéke. A tanulók kötődnek környezetük egy darabjához, s ezáltal átérzik környezetük megóvásának fontosságát.
A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat.	Folyamatos részvétel a környezet megismerésében. Vizsgálatok, kutatások, kiállítások, vetélkedők, előadások szervezése a „Jeles napokra”. Projektek készítése osztály ill. évfolyamonként.	Ha ismeri a környezetét jobban szereti, kötődik hozzá és megóvja.
Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az önálló ismeretszerzést képességét.	„Zöld sarok” kialakítása az osztályban, könyvtárban. Szakkönyvek, folyóiratok, videóanyagok CD-k folyamatos beszerzése. Az iskolaújságban „zöld” rovat nyitása.	Egyre több gyerek kér feladatot, tart kiselőadást, látogatja a könyvtárat.

7.3.4. Tanulásszervezési, tartalmi keretek

7.3.4.1. Helyi értékek és problémák megjelenítése a tanórai és tanórán kívüli tevékenység során

- Minden tantárgy helyi tantervében megjelenítjük a település és közvetlen környékének természeti és társadalmi környezeti értékeinek megismertetését.

- Egy kirándulási tervet készítünk ajánlásként, amely összhangban van a NAT célkitűzéseivel. Először a település környezeti értékeit ismerjük meg, majd közvetlen környezetüket: (pl.: Sárköz, Gemenc, Sötétvölgy, Völgység)
- A tágabb környezet természeti értékeinek megismerése érdekében a nyolc évfolyam elvégzése során minimum egy alkalommal Erdei iskolát szervezünk a gyermekek számára.
- Megismerjük, megismertetjük a település környezeti programját, az ebben megfogalmazásra kerülő célokat segítjük a programjaink összeállítása során.

7.3.4.2. Környezeti nevelés módszerei

Játékok: -szituációs játékok

-memória játékok

-érzékelést fejlesztő játékok

-egyéb didaktikai játékok

Riportmódszer: -kérdőíves felmérés

-direkt riportok

Projektmódszer: -analízis-akcióprojektek

Terepgyakorlati módszerek: -terepgyakorlatok

-táborok

-kirándulások

-térképkészítés

-egyszerű megfigyelések

-célzott megfigyelések mérése

Aktív, kreatív munka: -természetvédelmi fenntartási munkák

-rekonstrukciós munkák

-közösségépítés, csoportszervezés

Művészeti kifejezés: -műalkotások, rajz, film, zene

-színdarab, vers, próza

A fentiek segítségével olyan újfajta *készségek* kialakítására van lehetőség, mint pl.:

- a kritikai, kreatív rendszerben történő gondolkodás
- a szóbeli, írásbeli, képi kommunikáció fejlesztése
- együttműködés, társas készségek fejlesztése
- válság, konfliktuskezelés
- döntéshozatal, problémamegoldás és tervezés
- társadalmi részvétel és cselekvés
- elérhető technológia, média stb. alkalmazása

Olyan újfajta *tudás*, mint pl.:

- fenntartható fejlődés
- emberi jogok, demokrácia
- lokális, globális kapcsolatok
- alapvető emberi szükségletek
- biológiai sokféleség

- ökológiai lábnyom
- fajok tiszteletben tartása.

A közös tartalom keresése az érték, a tudás és a viselkedés között

7.5. Környezeti nevelés szakmai, anyagi támogatói

- 7.5.1. Szakmai támogatók:**
- Eötvös Pedagógiai Szolgáltató
 - egyetemek, főiskolák
 - művelődési központok
 - civil szervezetek
 - Megyei, városi önkormányzatok
 - nemzeti parkok munkatársai
- 7.5.2. Anyagi támogatók:**
- szülői felajánlások, hozzájárulások
 - pályázatok
 - iskolai alapítvány

*„S majd meglátod - éjjél után
dúdolni kezd a drága táj,
valami olyan dallamot,
csak errefelé hallhatót”*

/Simonyi Imre/

7.6. A lakóhely helyi értékei

7.6.1. A helyi értékek feltárásának szakaszai:

- szakirodalom tanulmányozása
- tanulmányi séták, kirándulások
- túrák, helyszíni vizsgálatok
- az élettelen és az élő társadalmi értékek összegyűjtése

7.6.2. A régió természeti környezete

- a régió, a terület földtani felépítése, földrajzi helyzete, vízrajza
- a régió növény és állatvilága, társulások

7.6.3. A régió társadalmi helyzete

- a település története, népessége, foglalkozási megoszlása, szociális helyzete
- a település gazdasága: ipara, mezőgazdasága, közlekedése, kereskedelme régen és ma
- a régió kultúrája: vallási, művészeti, tudományos megjelenése, a település kiemelkedő személyiségei
- a gazdasági és természeti adottságok összhangja
- kitérési lehetőségek a természeti, környezeti, kulturális adottságokkal
- a helyi értékek jelentősége a nevelés-oktatás rendszerében.

A természet-és környezetvédelem jogi szabályozása

*„Nem elég mai időkben törvényeket írni,
de azok iránt szimpátiát is kell gerjeszteni.”*

/Széchenyi István/

Az **Alkotmány** környezetvédelemmel kapcsolatos paragrafusai:

8.§ A Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait.

16.§ A Magyar Köztársaság különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, védelmezi az ifjúság érdekeit.

18.§ A Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

70.§ A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

Környezetvédelmi tv. 1995. LIII: tv. a környezet védelmének általános szabályairól.

54.§ 1. szerint „minden állampolgárnak joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére”.

A Környezet-egészségügyi Akcióprogram Nemzeti (1996.)

9.5. pontja részletesen foglalkozik a környezet-egészségügy oktatásával, nevelésével.

A környezetegészség kultúrája megelőzés alapelvű, célja a környezet és az egyén harmóniája a társadalom és a fenntartható fejlődés érdekében.

A **Természetvédelmi tv.** (1996. LIII) kimondja, hogy a természeti értékeink védelme, a természetvédő szemlélet kialakítása elsődleges állami feladat. Kiemelt szerepet kell biztosítani a természet értékeinek megóvásában a civil szférának, az állampolgároknak, hiszen a nemzeti kincsnek minősülő természeti értékeink megőrzése az állampolgárok és önszerveződő csoportjaik aktív részvétele nélkül nem lehetséges.

Az 1997. XLI: tv. a **halászatról és a horgászatról.**

A **géntechnológiai tevékenységről** szóló XXVII. Tv. 30. 31.§-a.

Az **állatok védelméről és kíméletéről** szóló 1998. XXVIII. tv.

Nemzeti Környezetvédelmi program (a Kormány 2031/1998. határozata)

„A környezetvédelemben felmerülő problémák jelentős része vezethető vissza arra a tényre, hogy Magyarországon még nem megfelelő szintű a környezeti tudatosság foka. A lakosság ismeretei a környezetről, a környezetvédelemről, annak megóvásáról hiányosak, és többnyire nem megfelelő színvonalúak.”

Az 1990. LXV. tv. a **helyi önkormányzatokról.**

A 2000. évi Hulladékgyűjtésről szóló XLIII: tv. 54-55.§

8.A FOGYASZTÓVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ ISKOLAI FELADATOK

*„A Föld mely gyengéd,
kedves és mosolygó,
olyan lakót szül,
ki hozzád hasonló.”*

/Dante/

8.1.Cél

- A társadalmi beilleszkedéshez és együttműködéshez szükséges szociális és társadalmi kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Jogaikat érvényesíteni tudó, a közéletben közreműködő fiatalok nevelése.
- Környezettudatos, fenntartható fogyasztásra nevelés.

8.2.Feladat

- Szociális tanulás során ismerjék meg a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, tanulják meg hogyan viselkedjenek a piaci viszonyok között a természeti erőforrások védelme mellett.
- A fogyasztói mintáknak a fenntarthatóság irányába mutató ismereteit kell elsajátítani.
- A fogyasztás elemi meghatározója a család, ezért fontos a szülők bevonása a nevelési folyamatba.
- Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése.

8.3.Az értékek formálásában lényeges:

- A kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése.
- Az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása.
- A természeti értékek védelme.
- A tájékozódás képessége.
- A döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés.

A fogyasztóvédelem törvényi szabályozása

Az Országgyűlés 1997. december 15-én fogadta el a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. Törvényt, melynek része az V. fejezet 17.§-a rendelkezik a fogyasztók oktatásáról. E törvény szerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatási intézmények, a Fogyasztóvédelmi Felügyelőség és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

A fogyasztóvédelmi törvény, valamint az EU jogharmonizáció alapján a Köznevelési tv. 2003. évi módosításában is megjelenik a fogyasztóvédelem oktatása.

A Kormány 243./2003. sz. rendeletével hatályba lépett új NAT (2003) értelmében a helyi tanterveknek biztosítani kell, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására. Kiemelt fejlesztési feladat a NAT-ban a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is szerepel.

9. ZÁRADÉK

A nevelőtestület a pedagógiai programot, a helyi tanterveket és a hozzájuk tartozó óraterveket, mellékleteket 2004. 04. 26.-i értekezleten 100%-os arányban elfogadta.

Szekszárd, 2004. április 26.

Antus Györgyné
igazgató

A nevelőtestület az átdolgozott pedagógiai programot, a helyi tanterveket és a hozzájuk tartozó óraterveket, mellékleteket 2013. 03. 19.-i értekezleten elfogadta.

Szekszárd, 2013. 03 19.

Antus Györgyné
igazgató

A nevelőtestület a kiegészítéseket 2014. 06. 19-ei értekezleten elfogadta.

Szekszárd, 2014. 06. 19.

Antus Györgyné
igazgató

Óratervek

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
felhasználható órák	+5	+5	+5	+8
ebből tanítási órára használható	2	2	2	2
Kötelező és választható órák összesen	30	30	30	35

110/2012. (VI.4.) kormányrendelet

Kötelező és választható tanítási órák száma

1-3. évf. heti 6 óra 30 óra

4-8. évf. heti 7 óra 35 óra

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabaddon tervezhető órakeret	3	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31
felhasználható órák	+7	+7	+4	+4
ebből tanítási órára használható	3	3	4	4
Kötelező és választható órák összesen	35	35	35	35

11062012. (VI.4.) kormányrendelet

Kötelező és választható tanítási órák száma

1-3. évf. heti 6 óra 30 óra

4-8. évf. heti 7 óra 35 óra

Kerettantervnek megfelelő

Óraterv 1-4. évfolyam												
Tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c
Magyar nyelv és irodalom	8			8			7,5			7		
Idegen nyelv	1			2			2			3		
Matematika	4			4			4			4		
Hit és erkölcsstan	1			1			1			1		
Környezetismeret	1			1			1,5			2		
Ének-zene	2			2			2			2		
Vizuális kultúra	2			2			2			2		
Életvitel technika	1			1			1			1		
Testnevelés, sport	5			5			5			5		
Művészeti óra	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
Informatika	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1
összesen:	25	26	26	26	27	27	26	27	27	27	28	28

Óraterv 5-8. évfolyam				
Tantárgy	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4,5	4	4	4
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4
Hit és erkölcsstan	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Hon és népismeret	1	-	-	-
Földrajz	1	1	1,5	2
Biológia	1	1	1,5	1,5
Fizika	-	-	2	1,5
Kémia	-	-	1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma	-	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1
Életvitel, technika	1	1	1	-
Testnevelés, sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Összesen:	27,5	27	30,5	29,5

2013/2014-es tanévben

Óraterv 1-4. évfolyam												
Tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c
Magyar nyelv és irodalom	8			8			7,5			7		
Idegen nyelv	1			2	2	3	2	5	2	3		
Matematika	4			4			4			4		
Hit és erkölcsstan	1			-			-			-		
Környezetismeret	1			1			1,5			2		
Ének-zene	2			1			1			1		
Vizuális kultúra	2			1			1,5			1,5		
Életvitel technika	1			1			1			1		
Testnevelés, sport	5			5			5	3	3	5	3	3
Művészeti óra	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
Informatika	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1
összesen:	25	26	26	23	24	25	23,5	24,5	22,5	24,5	23,5	23,5

Óraterv 5-8. évfolyam										
Tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam		7. évfolyam			8. évfolyam	
	a,b,c	a,b	c	a	b	c	a,b	c		
Magyar nyelv és irodalom	4,5			4		4			4	
Idegen nyelv	3			3		3	5	3	3	
Matematika	4			4		4			4	
Hit és erkölcsstan	1			-		-			-	
Etika	-			-		1			-	
Történelem	2			2,5		2			2	
Hon és népismeret	1			-		-			-	
Földrajz	1			1		1,5			1,5	
Biológia	1			1		1,5			1,5	
Fizika	-			-		2			1,5	
Kémia	-			-		1,5			1,5	
Ének-zene	1			1		1			1	
Dráma	-			0,5		-			-	
Vizuális kultúra	1			1		1			1	
Informatika	1			1	2	1	1	2	1	2
Életvitel, technika	1			1,5		-			-	
Testnevelés, sport	5			5		2,5			2	
Osztályfőnöki	1			1		1			1	
Összesen:	27,5			26,5	27,5	27	29	28	25	26

2014/2015-es tanévben

Óratervezet 1-4. évfolyam												
Tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c
Magyar nyelv és irodalom	8			8			7,5			7		
Idegen nyelv	1			2			2	2	3	3	5	3
Matematika	4			4			4			4		
Hit és erkölcsstan	1			1			-			-		
Környezetismeret	1			1			1,5			2		
Ének-zene	2			2			1			1		
Vizuális kultúra	2			2			1,5			1,5		
Életvitel technika	1			1			1			1		
Testnevelés, sport	5			5			5			5	3	3
Művészeti óra	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
Informatika	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1
Összesen:	25	26	26	26	27	27	23,5	24,5	25,5	24,5	25,5	23,5

Óratervezet 5-8. évfolyam											
Tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam		8. évfolyam		
	a,b,c			a,b,c			a,b	c	a	b	c
Magyar nyelv és irodalom	4,5			4			4		4		
Idegen nyelv	3			3			3		3	5	3
Matematika	4			4			4		4		
Hit és erkölcsstan	1			1			-		-		
Etika	-			-			1		-		
Történelem	2			2			2		2		
Hon és népismeret	1			-			-		-		
Földrajz	1			1			1,5		1,5		
Biológia	1			1			1,5		1,5		
Fizika	-			-			2		1,5		
Kémia	-			-			1,5		1,5		
Ének-zene	1			1			1		1		
Dráma	-			1			-		-		
Vizuális kultúra	1			1			1		1		
Informatika	1			1			1	2	1	2	
Életvitel, technika	1			1			-		-		
Testnevelés, sport	5			5			5		2		
Osztályfőnöki	1			1			1		1		
Összesen:	27,5			27			29,5	30,5	25	28	26

2015/2016-es tanévben

Óraterv 1-4. évfolyam												
Tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	a	b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c
Magyar nyelv és irodalom	8			8			7,5			7		
Idegen nyelv	1			2			2			3	3	4
Matematika	4			4			4			4		
Hit és erkölcsstan	1			1			1			-		
Környezetismeret	1			1			1,5			2		
Ének-zene	2			2			2			1		
Vizuális kultúra	2			2			2			1,5		
Életvitel technika	1			1			1			1		
Testnevelés, sport	5			5			5			5	3	3
Művészeti óra	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-
Informatika	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-	1
összesen:	25	26	26	26	27	27	26	27	27	24,5	23,5	24,5

Óraterv 5-8. évfolyam									
Tantárgy	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam		
	a,b,c		a,b	c	a,b,c		a	b	c
Magyar nyelv és irodalom	4,5		4		4		4		
Idegen nyelv	3		3		3		3	5	3
Matematika	4		4		4		4		
Hit és erkölcsstan	1		1		1		-		
Történelem	2		2		2		2		
Hon és népismeret	1		-		-		-		
Földrajz	1		1		1,5		1,5		
Biológia	1		1		1,5		1,5		
Fizika	-		-		2		1,5		
Kémia	-		-		1,5		1,5		
Ének-zene	1		1		1		1		
Dráma	-		1		-		-		
Vizuális kultúra	1		1		1		1		
Informatika	1		1		1		1	1	2
Életvitel, technika	1		1		1		-		
Testnevelés, sport	5		5		5		5		
Osztályfőnöki	1		1		1		1		
Összesen:	27,5		27		30,5		28	30	29